Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 3 šilinge
mesečna naročnina 12 šilingov
celoletna naročnina 120 šilingov
P. b. b.

LETNIK XXXV | CELOVEC, PETEK, 5. SEPTEMBER 1980 | ŠTEV. 36 (1984)

PREDSEDNIK SZDL MITJA RIBIČIČ:

HIPOTEKA MANJŠINSKEGA VPRAŠANJA

še vedno bremeni odnose med Avstrijo in Jugoslavijo

V splošnem so odnosi med Avstrijo in Jugoslavijo, med Koroško in Slovenijo dobri, vendar hipoteka manjšinskega vprašanja pritiska v nasprotni smeri. Seveda pa so dani vsi pogoji za to, da se stvari lahko razvijajo v redu. Tako je v ponedeljek pred koroškimi novinarji v Ljubljani dejal predsednik republiške konference SZDL Slovenije Mitja Ribičič.

V organizaciji Avstrijsko-jugoslovanskega društva so se predstavniki koroškega tiska skoraj tri dni mudili v Sloveniji na informativnem bivanju. V pogovoru z njimi je Mitja Ribičič izrazil mnenje, da so odnosi med Avstrijo in Jugoslavijo, kar se tiče strateških političnih in gospodarskih odnosov, najbrž zelo dobri. Za primer je navedel sodelovanje na mednarodnem področju, kjer ni spornih gledišč, gospodarsko sodelovanje med državama, karavanški predor in srečanja med politiki obeh držav na najvišje ravni.

„To pa ne pomeni", je dejal Ribičič, „da ni odprtih vprašanj. Ta so lahko rešljiva, če je volja na obeh straneh dana. Tu gre za naše delavce v Avstriji, za problem arhivov in za problem položaja narodnostnih manjšin. Vsem tem vprašanjem je treba pristopati konstruktivno in s konkretnimi predlogi z naše in z avstrijske strani."

Po mnenju Ribičiča so manjšinski problemi danes pomemben del gibanja narodov v sodobnem svetu, ki zahtevajo nekoliko drugačen pristop kot v preteklosti. Bistvo manjšinskega vprašanja danes niso več v klasičnih pravicah na kulturnem, jezikovnem, šolskem področju, temveč v zagotavljanju gospodarske in socialne perspektive manjšin. **Zato so manjšinski problemi v tesni zvezi s problemi gospodarskega in družbenega razvoja.** Ker so manjšine največkrat v zaostalih predelih, je razvijanje teh predelov pomembno za sožitje manjšin, seveda pa mora to vključevati vse klasične pravice, je dejal Ribičič. V tej zvezi je imenoval tudi obmejno sodelovanje, ki se je nekoliko zaustavilo s sklepom avstrijskih dejavnikov. **Ribičič je izrazil mnenje, da razne sile, ki vedno zavirajo ta razvoj — nacionalistične in šovinistične — niso v interesu avstrijskega razvoja. Avstrija bi se mnogo hitreje razvijala kot že precej bolj napredovala, je rekel Ribičič.**

Pri gospodarskem sodelovanju med Avstrijo in Jugoslavijo — tu gre za skupne gospodarske naložbe v tretjih deželah in za skupno vlaganje na območju obeh držav — narodnostno vprašanje ni osnovno vprašanje. Tu je v ospredju gospodarski interes, **vendar pa je manjšina tu lahko močan faktor, ker pozna oba jezika in oba družbena sistema. Tako bi lahko predstavljala most.**

V svojem razgovoru s koroškimi novinarji se je Mitja Ribičič dotaknil tudi gospodarskih vprašanj, ki trenutno tarejo Jugoslavijo. Poudaril je pomen predora skozi Karavanke in v tej zvezi napovedal, da bo do odprtja predora izgotovljena tudi avtocesta med Jesenicami in Ljubljano. Dotaknil pa se je tudi mednarodne politične situacije, predvsem glede na dogodke na Poljskem.

Koroški novinarji so v okviru svojega bivanja v Sloveniji prisostvovali tudi zaključni proslavi ob 400-letnici kobilarne v Lipici.

Te proslave sta se udeležila tudi avstrijski obrambni minister Otto Rösch in avstrijski minister za poljedelstvo Günther Haiden, ki sta se v okviru privatnega obiska srečala tudi s svojima jugoslovanskima vladnima kolegoma, armadnim generalom Nikolom Ljubičičem in Milovanom Zidarjem. Poleg tega se je minister Rösch udeležil v ponedeljek otvoritve vinskega sejma v Ljubljani.

Poleg pogovora z Mitjo Ribičičem so se predstavniki koroškega tiska pogovarjali tudi z županom mesta Ljubljane in s predstavniki Ljubljanske banke, udeležili so se otvoritve vinskega sejma, sprejel jih je avstrijski generalni konzul dr. Lichem, na RTV Ljubljana so se srečali s poklicnimi tovariši iz Slovenije, sekretar za informacije SR Slovenije Tone Vahen jih je povabil na večerjo, v torek pa so iz Ljubljane odpotovali v Lendavo. Na poti tja so se ustavili v Slovenj Gradcu v umetnostni galeriji in si ogledali tovarno „Lesna" ter se v Mariboru srečali s svojimi kolegi na „Večeru". Posebno zanimiv pa je za novinarje bil postanek v Lendavi, kjer so se v živahnem pogovoru seznanili s položajem madžarske narodnostne skupnosti v Prekmurju.

Umrl je Beno Zupančič

znani slovenski politični in kulturni delavec

V Ljubljani je prejšnji teden v starosti komaj 55 let umrl znani slovenski družbenopolitični in kulturni delavec Beno Zupančič. Njegovo delovno področje, na katerem se je vsa povojna leta dobesedno razdajal, je bilo zelo obširno. Segalo je od novinarstva preko književnosti do družbenopolitičnih funkcij. Bil je najprej urednik Mladine, potem urednik Mladinske knjige, glavni urednik in direktor Cankarjeve založbe, generalni direktor Ljudske pravice; opravljal je dolžnosti republiškega sekretarja za kulturo in znanost, bil je član izvršnega sveta SR Slovenije in je predsedoval svetu za kulturo, bil je generalni sekretar zvezne konference SZDL Jugoslavije, poslanec skupščine SFRJ in podpredsednik skupščine SR Slovenije ter podpredsednik republiške konference SZDL Slovenije; poleg vsega tega je bil priznan pisatelj in v njegov opus spadajo tri knjige novel, osem romanov, štiri knjige za otroke in šest publicističnih del, napisal je scenarij za film Veselica in po njegovih novelah so nastale televizijske drame.

Ves čas svojega dela v družbenopolitičnih in samoupravnih organizacijah je Beno Zupančič bistveno prispeval k utrjevanju in poglabljanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja, še zlasti pri poglabljanju vloge in funkcije delovnega človeka in njegovega položaja v družbi. Še posebno izrazito pa je njegovo temeljito in marsikje pionirsko delo pri snovanju socialistične zasnove kulturne politike in podružabljanja kulture. To je na žalni seji orisal tudi predsednik SZDL Mitja Ribičič, ki je poudaril, da se je Beno Zupančič v minulih tridesetih letih graditve socialističnega samoupravljanja potrdil kot izjemno močna politična osebnost na področju samoupravne kulturne politike.

Slovenska in širša jugoslovanska javnost se je od pokojnika poslovila v torek na ljubljanskih Žalah, kjer se je zbrala ogromna množica Zupančičevih sodelavcev, prijateljev in znancev z vodilnimi predstavniki slovenskega družbenopolitičnega in kulturnega življenja na čelu. Poslovilnih svečanosti so se udeležili tudi predstavniki narodnopolitičnih in kulturnih organizacij zamejskih Slovencev, ki ga bomo kot razumevajočega prijatelja ohranili v častnem spominu!

Za državni praznik

Kakor smo v našem listu že ponovno poročali, pripravlja nadstrankarski antifašistični komite za letošnji državni praznik 26. oktobra veliko zborovanje v bivšem nacističnem koncentracijskem taborišču Mauthausen. Na tem zborovanju naj bi znova protestirali proti naraščajoči nevarnosti neonacizma in desničarskega ekstremizma v Avstriji ter pristojne dejavnike opozorili na njihovo dolžnost, ki jim jo tozadevno nalagata avstrijska ustava in še posebej državna pogodba, v kateri je Avstriji naložena obveznost, da izruva vse korenine nacizma in prepreči vsako zopetno oživljanje nacistične miselnosti in neonacistične dejavnosti.

Antifašistični komite, ki mu pripadajo osebnosti iz najrazličnejših političnih taborov in poklicnih slojev, je te dni znova opozoril na omenjeno zborovanje v Mauthausenu. V tej zvezi je opozoril, da bomo letošnji državni praznik obhajali v izredni situaciji: medtem ko bo demokratična Avstrija po eni strani praznovala 35-letnico osvoboditve in zopetne ustanovitve ter 25-letnico podpisa državne pogodbe, pa je po drugi strani za leto 1980 značilen zaskrbljujoč porast neofašističnih dejavnosti. Pri tem komite posebej omenja dejstvo, da je bilo pri predsedniških volitvah oddanih 140.000 glasov za desničarskoekstremističnega kandidata Burgerja, kar ni postavilo na laž samo tiste, ki neofašistično nevarnost omalovažujejo, marveč pomeni alarmno znamenje, kako resna je ta nevarnost.

V svoji objavi antifašistični komite poziva vse demokratične sile, naj prispevajo k temu, da bo zborovanje v Mauthausenu ne le časten spomin na milijone žrtev fašizma, temveč hkrati tudi demonstracija pripravljenosti na boj proti neofašizmu.

Delavstvo na Poljskem

je izbojevalo pomembne uspehe

Razvoj dogodkov na Poljskem, kakor se je kazal v prvi polovici tega tedna, upravičuje upanje, da je uspelo prebrosti nevarno krizo, v kateri se je ta država znašla zaradi tritedenskega stavkanja najprej delavcev v baltiških tovarnah in pozneje tudi v drugih predelih Poljske. V nedeljo so namreč dosegli soglasje med stavkajočimi delavci in vladnimi oblastmi in v ponedeljek je v Gdansku, Gdinji in drugih baltiških središčih spet steklo delo. Pač pa so še naprej stavkali rudarji iz Slonska, ki so prejšnji teden prekinili delo v znak solidarnosti z delavci ob Baltiku.

Prav zaradi tega je seveda še posebno težko ocenjevati poljske dogodke ali celo delati napovedi, kako se bodo stvari razvijale naprej. V kolikor gre za že omenjeni sporazum med stavkajočimi delavci in vlado, le-ta brez dvoma pomeni važen uspeh za vse strani: Stavka se je uspešno končala predvsem za delavce, ki so dosegli ustanovitev neodvisnih „samoupravnih" sindikatov in si poleg tega izbojevali vrsto gospodarskih izboljšav; uspeh je zabeležila tudi vlada, ki je tokrat z dobršno mero umirjenosti in hladnokrvnosti rešila stanje v trenutku, ko je vse kazalo, da po mirni poti ne bo mogoče doseči sporazuma; ne nazadnje pa se je zadeva uspešno iztekla tudi za evropsko oziroma mednarodno stvarnost, ki si je prizadevala, da bi spori na Poljskem ostali notranja zadeva in da ne bi prišlo do kakršnegakoli vmešavanja od zunaj.

Dogodki na Poljskem, ki so zadnje čase močno zaposlovali tudi mednarodno javnost, pač niso omejeni na navadno stavko večjega ali manjšega števila delavcev, ki bi si hoteli izbojevati tako ali drugačno izboljšanje na socialnem področju. Pri teh dogodkih je šlo tudi za pomemben družbenopolitični pojav in je zato tudi končno doseženi sporazum neprimerno važnejši in širši, kot če bi šlo na primer za povišanje mezd za določen odstotek. Ta dokument je izredno pomemben še zlasti zaradi novosti pri političnih zahtevah ter predstavlja važne premike v družbenem ustroju Poljske, perspektivno gledano pa morda tudi še v širšem pomenu za celotni socialistični tabor.

Vendar pa bi bilo ravno spričo te perspektive najbolj nevarno in naravnost neodgovorno, če bi se v sedanji potek dogodkov vmešale sile, ki bi skušale „ugodni trenutek" izkoristiti za svoje cilje. Vsako prenapenjanje loka bi lahko imelo nevarne posledice, ob katerih nihče ne bi mogel izključevati, da bi poljski delavci zgubili še tisto, kar so si že izbojevali. Za reformo družbenoekonomskih odnosov je namreč pretirana ali prenagljena zahteva lahko prav tako usodna kot odlašanje in zavlačevanje s to reformo.

Na začetku politične jeseni

je govora tudi o spremembah v vladi

Plaz, ki je bil sprožen v zvezi z odkrivanjem škandalov okoli gradnje dunajske bolnišnice, postaja čedalje širši in zajema spet nove osebnosti in tudi cele poklicne ali druge skupine. Ob tem razvoju nikakor ni več pretirano, če se tako v domači kakor tudi v mednarodni javnosti govori o največjem škandalu, kar smo jih doživeli v povojni zgodovini Avstrije.

Sicer pa je zadeva okoli dunajske bolnišnice in z njo povezanega podkupovanja le eno poglavje žalostne in hkrati umazane igre. Medtem je bil sprožen plaz tudi še na drugem „prizorišču": na tistem namreč, kjer se odvija financiranje političnih strank. Predsednik parlamentarnega preiskovalnega odbora in obenem predsednik FPÖ Steger je „odkril", da je neko okrajno vodstvo koroške SPÖ pred leti prejelo 10.000 šilingov „podkupnine" in ÖVP je že mislila, da bo s tem zadan usoden udarec vladni stranki. Pa se je prezgodaj veselila, kajti kmalu zatem je javnost zvedela presenetljive podrobnosti o tem, v kakšnih okolnostih je neki predarlski podjetnik „podaril" ÖVP brez dvoma lepo vsoto 10 milijonov šilingov. Znana krilatica o „možu s kovčkom" je dobila nove spodbude in tisk je bil nekaj dni poln najrazličnejših „senzacij" – vse tja do suma, da izvirajo ti milijoni morda iz istih virov, v katere so se menda iztekale podkupnine v zvezi z gradnjo dunajske bolnišnice. Odkritje je vodilne kroge ÖVP vidno prizadelo, saj se v najožjem krogu niti toliko niso mogli zediniti, koliko milijonov so res prejeli.

Kako se bo nadaljevalo to medsebojno odkrivanje grehov, trenutno še nihče ne ve. Možno je, da bo prišlo še marsikaj na dan; prav tako možno in morda še bolj verjetno pa je, da bodo podobno kot v manjšinskem vprašanju tudi tukaj skovali nekakšen tristrankarski dogovor, kajti javna tajnost je, da ima z ozirom na oblike pridobivanja finančnih sredstev vsaka stranka dovolj masla na glavi.

Pri ÖVP se vsekakor že vidi težnja, da bi ta razvoj po možnosti omejili na ožji krog, morda kar na eno samo osebo, zlasti če je to osebnost, kot je vicekancler in finančni minister Androsch. Kajti z „odstrelom" take osebnosti bi bil vladni stranki prizadejan hud udarec. In vse kaže da doslednost, s katero ÖVP obstreljuje Androscha, tudi pri SPÖ ne ostane brez učinka: odkar se je kancler Kreisky konec minulega tedna vrnil z dopusta na Malorci, nočejo več utihniti glasovi, ki vedo povedati, da so Androschu menda dnevi šteti.

Za ugibanja in domneve je v tej zvezi poskrbel sam Kreisky, ki je v prvem pogovoru z novinarji odgovarjal na vprašanja, kako je z že večkrat napovedano spremembo v vladi in kakšna usoda pri tem čaka Androscha. Kancler seveda ni hotel povedati vsega, kar misli o tem, vendar je dovolj že tisto, kar je povedal: da ga Androsch glede svojega zasebnega podjetja ni mogel prepričati, da se zasebno podjetništvo ne da uskladiti s funkcijo socialističnega mandatarja (kar pomeni, da se mora odločiti ali za podjetje ali za funkcijo), da bo vodstvo stranke prihodnji teden zadevo proučilo in sklepalo tudi o morebitnih spremembah v vladi.

Tako je torej pričakovati, da bo prihodnji teden padla odločitev o politični bodočnosti Androscha. Obenem pa je govora tudi še o nadaljnjih zamenjavah ministrov in torej ni izključeno, da bo šla SPÖ v novo politično sezono s precej prenovljenim moštvom, čeprav je kancler Kreisky v omenjenem pogovoru večje spremembe v vladi izključil vsaj za sedanji trenutek.

Jutri bo odprl vrata

112. mednarodni dunajski velesejem

Jutri bo zvezni predsednik dr. Kirchschläger na Dunaju svečano odprl 112. mednarodni dunajski velesejem, ki bo potem odprt do nedelje 14. septembra.

Vsako leto obišče ta sejem, ki je važen povezovalni člen med Vzhodom in Zahodom, nad 500.000 ljudi. Nedvomno pa je to največja sejemska prireditev v Avstriji z ozirom na vrednost prodanega blaga oziroma glede števila pogodb, ki jih ob tej priložnosti sklenejo poslovni partnerji iz vseh delov sveta.

Težišče letošnje jesenske sejemske prireditve bosta kmetijstvo (specialni sejem „Agraria '80") in elektrogospodarstvo, ki bo predstavljeno v okviru razstave „elektro-funk-hifi". Poleg tega pa bo 19 držav priredilo posebne razstave, kjer si bodo obiskovalci lahko ogledali najrazličnejše izdelke in pridelke ter druge zanimivosti. Skupno bo na letošnjem jesenskem sejmu sodelovalo 1.720 razstavljalcev iz Avstrije ter 2.082 razstavljalcev iz 38 tujih držav. Po stari tradiciji bo v krogu tujih držav spet na prvem mestu Zvezna republika Nemčija, ki ji bodo po številu razstavljalcev sledile Italija, Velika Britanija, Francija, Jugoslavija, Švica itd. Zastopani bosta tudi Sovjetska zveza in LR Kitajska, ki doslej menda še nista skupaj razstavljali na enem in istem sejmu.

„Agraria '80" združuje strokovni sejem kmetijskih strojev z razstavami sadjarstva in pridelovanja zelenjave, plemenske živine in prvovrstnega avstrijskega vina. Strokovna razstava „elektro-funk-hifi" bo predstavila najnovejše modele televizorjev, stereo-naprav, videorekorderjev, radijskih sprejemnikov in drugih izdelkov tovrstne tehnologije. Zelo obsežna bo tudi razstava o gradbeništvu in kurjavi, menda največja tovrstna demonstracija v Avstriji. Nadalje bodo svoje najnovejše dosežke predstavili izumitelji in novatorji, posebna razstava bo namenjena 60. obletnici ustanovitve delavske zbornice, sicer pa bo jesensko sejemsko prireditev na Dunaju zaokrožala še cela vrsta razstav številnih poklicnih skupin.

Tako bo Dunaj v sejemskem času spet nudil najrazličnejše zanimivosti, ki bodo pritegnile obiskovalce ne le iz cele Avstrije, marveč tudi iz širnega sveta.

1930 - Bazovica - 1980

Petdesetletnica ustrelitve primorskih junakov-antifašistov

Jutri in v nedeljo se bodo primorski rojaki spominjali tistega strašnega 6. septembra 1930, ko je fašizem obsodil in usmrtil štiri primorske antifašiste Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča, ki so šli v zgodovino kot bazoviški junaki.

Ob letošnji 50-letnici tedanjega zločinskega nasilja pripravljajo Slovenci v Italiji enotno vsenarodno spominsko slovesnost, ki bo potekala ob sodelovanju vseh slovenskih organizacij in v znamenju narodne enotnosti. Veljala bo spominu na junake, ki so se borili za pravice svojega ljudstva in so v tem boju prelili svojo kri v času, ko je vladal v Evropi mir, v Italiji pa je že divjalo fašistično nasilje, ki se je od vsega začetka s posebno krutostjo zagnalo proti Slovencem.

Spominske svečanosti se bodo začele že jutri s polaganjem vencev na grob bazoviških junakov na tržaškem pokopališču in obenem tudi ob spomeniku, ki so ga primorskim rodoljubom odkrili v Kranju. Osrednja spominska svečanost pa bo v nedeljo na kraju, kjer so bili bazoviški junaki usmrčeni pred petdesetimi leti, in sicer s pričetkom ob 17. uri na prostoru pred spomenikom, kjer bo najprej polaganje vencev. Po govorih predsednika deželnega sveta Furlanije-Julijske krajine Maria Collija ter soborca bazoviških junakov Dorčeta Sardoša se bo po scenski zamisli Klavdija Palčiča in v režiji Jožeta Babiča odvijal kulturni spored z nastopi pevskih zborov in gledaliških umetnikov. V Bazoviškem domu pa bodo za to priložnost razstavili načrte za ureditev spominskega parka, ki ga nameravajo urediti okoli spomenika bazoviških žrtev.

Nedeljska prireditev bo — kakor piše Primorski dnevnik — v duhu množičnosti, „takšne množičnosti, kakršna je nekdaj odlikovala vseslovenske tabore in ki edina more res prepričevalno še enkrat dokazati — če je tega treba — našo privrženost načelom, ki so jim bili do zadnjega zvesti bazoviški junaki ter poznejši borci za svobodo".

600 vagonov vina

hranijo v veliki kleti pod Mariborom

V samem središču Maribora je le nekaj metrov pod zemljo velika klet vinogradniškega podjetja Vinag, v kateri hranijo 600 vagonov vina. Prvo klet pod Mariborom so zgradili že pred tristo leti in je bilo v njej prostora za 25 vagonov vina, potem so jo stalno povečevali, tako da je dosegla sedanje razsežnosti velikanke.

Klet meri okrog 9000 kvadratnih metrov in se po njej vije poldrug kilometer glavnih in prav toliko stranskih hodnikov. Posebnost kleti je v tem, da je zgrajena samo v eni etaži. V njej je večina, to je okoli 80 %, hrastovih sodov, tako da sodi med največje klasične kleti v srednji Evropi. Hrastove sode, od katerih so nekateri stari tudi po 250 let, sproti obnavljajo in s tem potrjujejo znano pravilo, da se najboljša vina šolajo v lesenih sodih. Petino kletnih zmogljivosti predstavljajo cisterne; prve so začeli graditi pred 100 leti in so jih v desetih letih prejšnjega stoletja zgradili deset, ki vsebujejo po 15 do 30 tisoč litrov vina.

Letno gre skozi Vinagovo klet približno 1200 vagonov vina, od tega približno tretjina ali 400 vagonov odpade na štajerska vina, in sicer 80 % na visokokakovostna, ki so v prodaji z zaščitnimi etiketami. Med štajerskimi vini je največ laškega rizlinga, ki ga precej gre tudi v izvoz. Posebno Angleži imajo radi štajerski rizling in je letni izvoz od prvotnih 25 vagonov narasel na 300 vagonov letno. Letošnji izvoz v Veliko Britanijo se je v primerjavi z lanskim povečal kar za 60 vagonov. Okrog 50 vagonov vina pa izvozijo še v Kenijo, Zvezno republiko Nemčijo, Nizozemsko, Avstrijo in ZDA. Pa tudi na domačem trgu je laški rizling zelo priljubljen, saj ga Vinag samo v Mariboru proda mesečno okrog 23 vagonov; in prodal bi ga gotovo lahko še dosti več, če bi ga imel.

Proti klevetanju Oktobrskega tabora in njegovih sodelavcev

Kakor smo poročali v zadnji številki našega lista, je pripravljalni odbor za Oktobrski tabor razposlal tisku posebno izjavo, v kateri je obrazložil svoje cilje in javnost obvestil o dosedanjem poteku priprav za letošnje oktobrske prireditve. V zvezi s to izjavo je Kleine Zeitung objavila komentar z izpadi proti Oktobrskemu taboru oziroma proti tistim, ki to prireditev pripravljajo. Napadom je bil predvsem izpostavljen sodelavec Oktobrskega tabora Peter Wieser, ki je potem odgovoril s pismom bralca. Objavo njegovega dopisa je Kleine Zeitung izrabila za nove napade, h katerim so zdaj zavzeli stališče člani pripravljalnega odbora za Oktobrski tabor in predstavniki obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev v skupnem pismu, ki so ga poslali celovškemu uredništvu Kleine Zeitung.

Naprošeni smo bili, da vsebino pisma objavimo tudi v našem listu. Pismo se glasi:

Ihr Redaktionsleiter Heinz Stritzl schreibt in seiner Antwort auf einen Brief Peter Wiesers, eines Mitarbeiters der Oktoberarena-Oktobrski Tabor, in der Ausgabe der „Kleinen Zeitung" vom 31. August von einer „notwendigen Offenlegung der Hintermänner" der Oktoberarena. Dazu ist festzustellen, daß die Oktoberarena keine Hintermänner hat, sondern Mitarbeiter, die aus sehr verschiedenartigen Bereichen herkommen — so etwa aus dem publizistischen, literarischen, künstlerischen und wissenschaftlichen Leben, aus den beiden slowenischen Zentralorganisationen, aus dem VSStÖ, der KPÖ, dem Kommunistischen Bund, der KEL, aus dem katholischen und evangelischen Bereich etc. Gemeinsam ist ihnen allen der Wille, die Zielsetzungen der Oktoberarena, wie sie zuletzt im Oktoberarena-Konzept „Zweisprachig in die 80er Jahre" auf einer Pressekonferenz der Öffentlichkeit vorgestellt worden sind, zu verwirklichen.

Seit drei Jahren informieren die Organisatoren der Oktoberarena die Öffentlichkeit regelmäßig über ihre Arbeit, über ihre Ziele und über ihre Mitarbeiter. Wenn die Mitarbeiter den Lesern der „Kleinen Zeitung" immer noch unbekannt sind, dann deshalb, weil Ihr Blatt anfangs überhaupt nicht und später nur sehr spärlich darüber berichtet hat, und das, obwohl diese kulturpolitische Veranstaltung bereits 1977 500 Teilnehmer und im vergangenem Jahr schon 1000 Teilnehmer zählte. Wir ersuchen Sie daher, den Informationsrückstand Ihrer Leser nicht durch tendenziöse Begriffe auf andere abzuladen.

Immerhin sind in der Antwort erste Anzeichen einer Bereitschaft zu erkennen, über die Ziele der Oktoberarena und über ihr Konzept für ein zukünftiges Kärnten zu diskutieren. Allerdings haben wir Befremden festgestellt, daß Ihr Redaktionsleiter in einem Kurzkommentar unsere Parolen als „an Verhetzung heranreichend" und anschließend in seiner Antwort vom 31. 8. einige Aussagen unseres Konzeptes als „hetzerisch" bezeichnet hat. Dies befremdet uns umsomehr, als unsere Aussagen auf Ergebnisse historischer und zeitgeschichtlicher Forschung zurückgehen, die publiziert vorliegen und in der derzeitigen wissenschaftlichen Diskussion eine wesentliche Rolle spielen (wir weisen in diesem Zusammenhang auf das historische Symposion „Kärntner Volksabstimmung 1920" hin, das vom 25. bis 27. 9. an der Klagenfurter Universität stattfindet). Es würde uns daher auch interessieren, warum in der Antwort die Oktoberarena mit Begriffen wie „Zerstörung der demokratischen Ordnung" oder „Kräfte, die dem Prinzip der Anarchie anhängen" in Zusammenhang gebracht wird.

Da aber diese Begriffe nun schon einmal von Ihrem Redaktionsleiter gebracht werden, legen wir Ihnen als einen Diskussionsbeitrag gleich auch unsere Einstellung hiezu dar. Für uns ist es Zerstörung der demokratischen Ordnung,

- wenn eine Organisation in Kärnten ungehindert und ungestraft feststellen kann, daß die Geschichte in Kärnten erst dann einen Schlußstrich ziehe, wenn eines von den beiden Völkern des Landes nicht mehr besteht;
- wenn der Bundeskanzler und der Landeshauptmann in der Öffentlichkeit tätlich und mit Verbalinjurien angegriffen werden;
- wenn gemäß Bundesgesetz aufgestellte Ortstafeln zerstört und gewaltsam entfernt werden und auf eine gerichtliche Verfolgung der Gesetzesverletzungen verzichtet wird;
- wenn die Exekutive in einer menschenrechts- und verfassungswidrigen Form gegen Menschen vorgeht, weil sie Slowenen sind und sich auf friedliche Weise für die Demokratie einsetzen.

Gegen die Wurzeln dieser Vorgänge bzw. — um es in der Terminologie der Antwort in Ihrer Zeitung zu sagen — „gegen die Kräfte, die dem Prinzip der Anarchie anhängen", haben wir schon bisher mit demokratischen Mitteln Widerstand geleistet, und wir werden es auch weiterhin tun. Denn wir sind immer für die Verteidigung, die Herstellung und die Wiederherstellung der demokratischen Ordnung in unserem Land eingetreten. Dies gilt für alle Mitarbeiter der Oktoberarena-Oktobrski tabor.

Pisatelji manjšinskih narodov
so se spet srečali na Obirskem

Zamisel o srečanju pisateljev manjšinskih narodov se je izkazala za pravilno. To je potrdilo letošnje drugo tovrstno srečanje na Obirskem, kajti tam so se povabilu organizatorjev — koroškega in slovenskega PEN-centra, Slovenskega prosvetnega društva „Obir" na Obirskem in Slovenske prosvetne zveze — zbrali pisatelji manjšinskih narodov iz Avstrije, Italije, Jugoslavije, Nemške demokratične republike in Švice. Šestnajst književnikov je zastopalo šest narodnosti in sicer koroške Slovence, Slovence na Primorskem, Madžare v Lendavi, Italijane na Reki, Lužiške Srbe in Retoromane.

Srečanje se je odvijalo v dneh od 29. do 31. avgusta pri Kovaču na Obirskem. Udeležence pa je sprejel tudi kapelški župan Josef Lubas, ki jim je v hotelu Obir izrekel dobrodošlico in izrazil zadovoljstvo, da se v tej občini odvija tako pomembno mednarodno srečanje. Ob tej priložnosti je udeležence seznanil s strukturo občine, v kateri prebivajo pripadniki dveh narodnih skupnosti. Pri tem je nakazal tudi gospodarske probleme in naglasil, da je sodelovanje s sosednimi državami nujno potrebno. Za njim so spregovorili še predstavniki organizatorjev srečanja Bogdan Pogačnik, Valentin Polanšek in Walther Nowotny. Med gosti so bili tudi vodja manjšinskega kulturnega referata pri koroški deželni vladi višji vladni svetnik dr. Pavel Apovnik s soprogo in vicekonzul generalnega konzulata SFRJ v Celovcu Svetoslav Popovič.

Lansko prvo srečanje na Obirskem je bilo nekakšna „inventura" položaja pisatelja manjšinskega naroda, medtem ko je letošnje stalo v znamenju književnosti Lužiških Srbov, narodne manjšine v Nemški demokratični republiki. Zato so prireditelji na letošnje srečanje povabili lužiško-srbskega pisatelja Jurija Kocha, ki je navzočim v posebnem referatu predstavil književnost Lužiških Srbov. Njegova izvajanja so bila izredno zanimiva in za večino udeležencev povsem nova. Predvsem pa je bilo zanimivo slišati, da je tisočletna zgodovina Lužiških Srbov izredno bogata in da sloni na tradiciji bogate kulturne dediščine, da ima njihova književnost štiristoletno tradicijo. In če danes govorimo o „fenomenu" Lužiških Srbov, je med drugim menil Jurij Koch, to že iz nakazanega ni upravičeno, ker se narod s tako zakoreninjenostjo ne da uničiti in ga niti ni uničil fašizem, ki mu je napovedal duhovno iztrebitev.

Kulturno središče Lužiških Srbov je v Budyšinu, kjer imajo svojo založbo „Domowina". Tam letno izdajo 80 do 90 edicij v lužiško-srbskem jeziku. Od tega jih je deset odstotkov v nemškem jeziku in v teh knjigah objavljajo znanstvene razprave o Lužiških Srbih. Okoli 30 naslovov je namenjenih za pouk v lužiško-srbskem jeziku, 10 mladinski književnosti, 10 znanstvenim publikacijam, prevodom iz drugih književnosti in ponatisom njihove književnosti. Nadalje „Domowina" izdaja 9 časopisov in revij, med njimi dnevnik, tednik, kulturni mesečnik, list za otroke, dva verska mesečnika, znanstveno periodiko in priljubljeni koledar z naklado 5.000 izvodov.

To je seveda samo del tega, kar je Jurij Koch povedal v svojem predavanju, iz katerega je bilo razvidno, da v NDR posvečajo vso pozornost razvoju lužiško-srbske kulture. To tudi pomeni, da država finansira vse ustanove Lužiških Srbov in tudi pisatelji imajo iste ugodnosti kot njihovi kolegi večinskega naroda. Zato je Jurij Koch po svojih izvajanjih moral odgovarjati na številna vprašanja udeležencev, ki so ob tem delali primerjave s svojim položajem.

Na Obirskem pa so pisatelji obravnavali tudi druga vprašanja, zlasti tista, kako njihovo književnost posredovati širšemu krogu, posebno v državi, v kateri živijo. Pri tem se je izkazala edina možna pot, da si pisatelji pomagajo sami in sicer s prevodi svojih del v druge jezike. Prav v tem oziru je na Obirskem prišlo do konkretnega dogovora med koroškimi književniki in književniki madžarske narodnosti v Prekmurju: prihodnje leto bodo izdali dvojezično zbirko pod naslovom „Sozvočja", v kateri bo predstavljena poezija obeh narodnih skupnosti. Dogovorili so se tudi, da bi za bodoče skušali ustvariti v okviru študijske knjižnice SPZ oddelek za zbiranje književnosti manjšinskih narodov. Pravtako je bil pozdravljen predlog, da bi pripravili neke vrste antologijo pisateljev udeležencev obirskega srečanja. Že kar na licu mesta pa je bil zbran podatek o možnostih objavljanja posameznih avtorjev, pri čemer se je pokazala zelo raznolika podoba, zlasti za avtorje na Koroškem, ki skoraj nimajo možnosti objave svojih del v edicijah večinskega naroda. Glavni sklep obirskega srečanja pa je bil ta, da bodo pisatelji svoja srečanja na Obirskem nadaljevali in da bodo prihodnje leto obravnavali književnost albanske narodne skupnosti v Jugoslaviji.

Kot zanimiva in dobro obiskana prireditev se je spet izkazal literarni večer, na katerem so udeleženci srečanja brali svoja dela v izvirniku in v prevodu v ta ali drugi jezik. Literarni večer sta s svojim petjem pod vodstvom Valentina Polanška popestrila Obirski ženski oktet in moški pevski zbor SPD „Obir". Za zaključek pa so bili pisatelji obirskega srečanja še gost SPD „Zarja" v Železni Kapli, ki je v nedeljo priredilo tradicionalno srečanje štirih pevskih zborov. To je bila za pisatelje tudi lepa priložnost spoznati del slovenske zborovske kulture in kako deluje slovensko prosvetno društvo.

Tako lahko zabeležimo, da je bilo obirsko srečanje pisateljev manjšinskih narodov tudi letos uspešno in da je odpravilo prvotno skepso glede upravičenosti tovrstnih prireditev. To je pokazalo tudi izredno veliko zanimanje s strani javnih občil, ki so svoje zastopnike poslali na Obirsko. Prav slednji so bili presenečeni nad veliko bero književnih del, ki so bila ob tej priložnosti razstavljena na Obirskem.

V zanimivih predavanjih in pogovorih ter v sproščeni družabnosti je potekalo pisateljsko srečanje na Obirskem. Udeležence srečanja je v hotelu Obir sprejel tudi kapelški župan Lubas.

V A B I L O V A B I L O V A B I L O

Slovensko prosvetno društvo Borovlje
vabi na proslavo

75-letnice obstoja društva

v nedeljo 7. septembra 1980 v veliki dvorani občinske hiše v Borovljah.

S p o r e d :

- **ob 13.30 uri igra na trgu godba na pihala iz Tržiča**
- **ob 14.30 uri začetek slavnostne prireditve**

S o d e l u j e j o :

Delavski pevski zbor „Stahlklang" iz Borovelj
mešani pevski zbor KPD „Planina" iz Sel
tamburaška skupina SPD „Vrtača" iz Slovenjega Plajberka
tamburaška skupina SPD „Jepa-Baško jezero" iz Loč
moški pevski zbor SPD „Radiše" z Radiš
sestri Velik
godbeno-pevski ansambel „Drava" iz Borovelj
sestri Čertov
moški pevski zbor SPD „Kočna" iz Sveč
trio Oraže iz Borovelj

Ljubitelji slovenske kulture in prijatelji boroveljskih prosvetašev od blizu in daleč prisrčno vabljeni na prireditev, ki je posvečena jubileju enega najstarejših slovenskih prosvetnih društev na Koroškem!

O d b o r

Zgodovinski prikaz
slovenskega čebelarstva

Čebelarski muzej v Radovljici, ki so ga ustanovili leta 1962, je edinstvena tovrstna zbirka v Jugoslaviji. Urejen je v prostorih stare graščine na Linhartovem trgu in predstavlja res izreden zgodovinski prikaz razvoja slovenskega čebelarstva. Čeprav taki muzeji po svetu niso nobena redkost, je radovljiški znan in priznan tudi v mednarodnem pogledu.

V muzeju imajo prelepo zbirko panjskih končnic in drugih čebelarskih predmetov, posebno mesto zavzema zbirka slovenske čebelarske literature, poseben oddelek pa je namenjen apiterapiji, to je uporabi čebeljih pridelkov v zdravilstvu. Ureditev tega dela muzeja, ki predstavlja prvo takšno zbirko na svetu, je omogočilo podjetje Medex iz Ljubljane.

Čebelarski muzej v Radovljici vsako leto obišče okoli 10.000 obiskovalcev. To so predvsem tuji turisti, ki preživljajo svoj letni dopust v Radovljici, v Bohinju in predvsem na bližnjem Bledu; pogosto pa prihajajo tudi šolske skupine iz vse Slovenije in iz drugih predelov Jugoslavije. Tako domači kot še posebno tuji obiskovalci so nad obiskom čebelarskega muzeja izredno navdušeni, saj jim ogled bogate zbirke nedvomno pomeni enkratno doživetje.

Za čebelarski muzej vzorno skrbi uprava radovljiških muzejev, ki ima ob podpori radovljiške občine na skrbi bogato kulturno dediščino slovenskega čebelarjenja, ki jo ohranja in dopolnjuje in s tem skrbi za posebno privlačnost.

„Dobrohotnima razsojevalcema"
Petru Kerschetu in Janku Ferku

Opomba uredništva: Naprošeni smo bili, da objavimo naslednje „pismo bralke":

V Našem tedniku 21. avgusta t. l. se otepata koroške slovenske literature kakor kakih hudobnih duhov. S Prešernom bi lahko rekla za ta „intervju": kaj pa je tebe treba bilo . . . Škoda papirja, se pravi slovenskih gozdov, če jih na Viktringer Ringu tako kaznivo uničujejo.

Čeprav trdi P. Kersche, da n o č e biti razsodnik slovenske koroške literature, se v resnici kot takšen nakuha, kakor mi to potrjuje ta njegova mlatev prazne slame. Peter Kersche natanko „ve", kaj je dobra in kaj slaba literatura, natanko ve, kateri so napačni in kateri pravilni avtorji, le da se mu pamet zapre v trenutku, ko bi ga vprašal, z a k a j je kaka narodno angažirana literatura slepa ulica, v katero je npr. zašel Lipuš, in kaj je Messnerjev nivo (Vidmarjevo ali Paternujevo mišljenje o njem mu je deseta briga!) in zakaj Messner ni literat in zakaj žurnalist in kaj je Kokotova pesniška originalnost in kaj današnji jezik in kateri je včerajšnji in katere Polanškove pesmi so mu po dobrohotnosti le še všeč in zakaj — in zakaj je Ferk edini obetajoči prozaist in zakaj on sam, ubogi Kersche, z Messnerjem ne ve kaj početi. Mislim, da vsem tem ‚zakaj'-em Kersche res ni kos, najmanj pa Messnerju, kajti prej bi se moral sam namučiti in napisati vsaj eno novelo ali scenarij, skratka nekaj, kar bi bilo vredno kake Zlate Prage. Messner je to res dokazal in to mu je priznala mednarodna kritika od Ljubljane do Dunaja in Prage.

A kje vidita Ferk in Kersche bodočnost za slovensko literaturo na Koroškem? Seveda ne v tekstih, temveč samo v založbah. In ker so te na Koroškem majhne in ne kažejo interesa za slovensko literaturo, bo ta čedalje bolj umirala. To je očitno Kerschetova logika. Meni pa se zdijo le bolj važni teksti (to sodim po svoji literarni lenobi in ustvarjalnih stiskah) kakor založbe. Najprej pride oploditev, potem rojstvo, kajti če bi bil Kersche do danes napisal vsaj en literarni tekst, bi ga bil gotovo izdal v svoji knjigi in NT bi ga bil gotovo primerno nategoval znotraj okvira s krepkim tiskom. Pa ni. Prav tako velevažni prerok — slovenski Handke — J. Ferk, ki je tako silno prevzet od avtokomplimentov in tako naprej. Župančič je nekje zapisal o slovenskih literarnih kartelih:

Ich lobe dich,
du lobst mich,
wir loben uns
alle zusammen,
Amen . . .

To priporočam Ferku in Kerschetu za spominsko knjigo.

Jožica Čertov

V Železni Kapli so se spet srečali štirje pevski zbori

Slovensko prosvetno društvo „Zarja" v Železni Kapli sodi med tista krajevna društva, ki razvijajo bogato kulturno dejavnost. Je pa tudi eno izmed tistih, ki redno goji kulturne stike z matičnim narodom in z našimi rojaki na Primorskem. Tako je pred osmimi leti nastala tesna prijateljska vez med štirimi pevskimi zbori, ki se letno srečavajo na koncertnih prireditvah zdaj tu, zdaj tam. Gre namreč za pevski zbor: Bratov Milavec v Brežicah, Vasilij Mirk v Prosek-Kontovelu na Tržaškem, DPD Svoboda v Stražišču pri Kranju in SPD „Zarja" v Železni Kapli.

Imenovani zbori so se preteklo nedeljo srečali v Železni Kapli, kjer je SPD „Zarja" nastopala kot prireditelj. Ob tej priložnosti je predsednik Peter Kuhar (njegov govor objavljamo posebej) pozdravil sodelujoče zbore in tudi predstavnike občine Železna Kapla-Bela, med njimi župana Josefa Lubasa, vodjo manjšinskega oddelka kulturnega referata deželne vlade višjega vladnega svetnika dr. Pavla Apovnika, predstavnike kulturnih organizacij občin, katerih zbori so sodelovali na koncertu, pisatelje manjšinskih narodov, ki so bili na srečanju na Obirskem ter številno občinstvo, ki je napolnilo dvorano telovadnice kapelške glavne šole. Navzoče je pozdravil tudi župan Lubas, ki je izrazil svoje zadovoljstvo nad takim sodelovanjem, ob tem pa je nakazal tudi željo po poglobitvi gospodarskega sodelovanja med obema deželama, ker je v današnjem času tako sodelovanje potrebno.

Koncert štirih pevskih zborov je bil enkratno doživetje lepe pesmi, ki so jih izvajali posamezni zbori. Pod vodstvom Joška Wrulicha je najprej nastopil domači pevski zbor, zatem še mešani, potem so nastopili pevci iz Stražišča pod vodstvom Ludvika Česna, iz Brežic pod vodstvom Franca Baskoviča, nastop posameznih skupin pa je zaključil zbor iz Prosek-Kontovela pod vodstvom Evgena Prinčiča. Višek osmega srečanja štirih pevskih zborov pa je bil nastop združenega zbora, kar je na teh srečanjih že tradicija. To je bilo čudovito petje, kljub številčnosti pevcev ubrano in kvalitetno. Prav slednje dviga vsakoletno srečanje teh zborov, ker se za ta koncert posebno dobro pripravijo, večinoma se predstavijo z novimi pesmimi, kar je še dodatna odlika takih prireditev.

Srečanje štirih pevskih zborov utrjuje tudi prijateljstvo med pevci in zborovodji; posebno v družabnem delu je to prišlo do izraza, ko je še naprej donela lepa slovenska in tudi pesem drugih narodov. Prisrčno je bilo tudi medsebojno izmenjavanje spominskih daril in tudi dogovor, da se prihodnje leto spet srečajo. V Železni Kapli pa so se tudi menili o tem, da bi srečanje razširili in povabili še kak zbor — v mislih so imeli zbor s Porabja, kar bi pomenilo vključitev celotnega slovenskega kulturnega prostora.

Posamezne točke je ob tej priložnosti napovedovala Sonja Ban, ki je občinstvu predstavila tudi kratko zgodovino posameznih zborov.

Govor predsednika SPD „Zarja" tov. Petra Kuharja

Hitro mineva čas, če pomislimo, da je naše prvo srečanje bilo že pred osmimi leti in zadnje v Železni Kapli pred štirimi leti. Veliko se je spremenilo v teh štirih letih v Železni Kapli in tudi drugod po svetu. Žalostni in veseli dogodki so spremljali življenje ljudi in tudi društva „Zarja". Tako danes ni več med nami ustanovitelja moškega pevskega zbora SPD „Zarja" tovariša Karla Prušnika-Gašperja, pa tudi ne podpredsednika SPD „Zarja", zvestega pevca Sadolška Francija. V tem času smo zgubili tudi največjega sina slovanskega naroda, vztrajnega borca za mir na svetu, maršala Tita. Ni jih več, pa vendar nam je njihov zgled pokazal pot po kateri vsak dan hodimo in od katere ne bomo krenili. Bilo pa je tudi nekaj veselih dogodkov v Železni Kapli. Tako se je delo v SPD „Zarja" še bolj razširilo. Pevski zbor se je pomladil in vse tri folklorne skupine so pred štirimi tedni izvedle mogočno mednarodno folklorno srečanje, ki ima vsako leto več gledalcev. Prav tako uspešno vadijo naši tamburaši, ki trenutno letujejo z vodjem na morju. V tem času smo v Železni Kapli zgradili nov hotel Obir, ki deluje vsem občanom v dobrobit in je sigurno mnogo doprinesel, da se turizem v našem kraju dobro razvija in da je bilo letos doseženo rekordno število nočitev. Naša domača Posojilnica, ki je pred leti bila odprta samo ob nedeljah, je sedaj najmočnejša slovenska denarna ustanova na Koroškem. Celotno prebivalstvo našega kraja je veselo, da se je lansko leto rešila iz krize tovarna celuloze v Rebrci, največje podjetje v našem kraju, kjer bi v primeru ustavitve zgubilo delo 200 ljudi. Danes tovarna, katere lastnika sta Slovenija-papir s 70 odstotnim deležem in Donaufinanz s 30 odstotnim deležem, spet deluje s pozitivno bilanco. Za rešitev iz krize, ki je ogrožala gospodarstvo celotne občine, pa ima velike zasluge naš župan Lubas, ki se mu iz tega mesta zahvaljujemo za vztrajno borbo, iz katere smo šli delavci, kmetje in vsi pošteni ljudje našega kraja kot zmagovalci. Na žalost se je prav tistim krogom, ki so tudi Reberci delali velike težave, posrečilo, da ni prišlo do maloobmejnega sporazuma med Avstrijo in Jugoslavijo, ki bi lahko poživil gospodarstvo na južnem Koroškem. To pa si ne morejo šteti kot uspeh, temveč kot rezultat kratkovidnosti njihovega dejanja.

Poleg gospodarskega sodelovanja v tem prostoru Alpe Jadrana pa mora uspevati in se širiti tudi kulturno sodelovanje, da se prebivalci tega prostora spoznajo, da spoznavajo kulturo drug drugega in tako doprinašajo svoj delež k boljšemu razumevanju. Ta namen pa ima današnja prireditev, saj so se tukaj zbrali kulturni delavci vseh treh dežel tega prostora.

Pliberški sejem v duhu enakopravnosti

Tradicionalni pliberški sejem je za nami. Spet je to bilo veliko ljudsko slavje, ki je privabilo številne obiskovalce od blizu in daleč. Trgovci so prodajali svoje blago, gostilničarji jestvine in pijače, godbe igrale za ples. Tako se v Pliberku leto za letom odvija sejem na travniku, že več stoletij, tokrat 587-ič.

Vendar je letošnji pliberški sejem potekal v duhu enakopravnosti, saj so tako vabila in lepaki na to prireditev bili dvojezični in tudi otvoritvena slovesnost je bila izvedena v obeh deželnih jezikih. Občinski odbornik in mestni svetnik Stanko Vavti je svoja izvajanja na otvoritvi preteklo soboto povedal v slovenščini. In to nikogar ni motilo, bilo je obratno: pri občinstvu je to naletelo na odobravanje. In tako je prav in upamo, da bo deželni glavar Wagner skupaj z županom Mikuschem tudi v prihodnje v takem vzdušju načepil sod piva, kakor je navada ob otvoritvi te sejemske prireditve, katere so se udeležili tudi predstavniki sosednjih občin iz Slovenije ter konzul SFRJ v Celovcu Šandor Zarol.

Tudi sicer je na sejmu slišati domačo besedo, saj je prišlo mnogo domačinov, pa tudi iz sosednjih Prevalj, Raven in Mežice je prišlo lepo število obiskovalcev. Kupovali so in se veselili. Precej se jih je pomudilo tudi v šotoru Slovenskega prosvetnega društva „Edinost", ki je tudi tokrat skupaj z gostinskim podjetejem Breznik skrbelo za pogostitev, medtem ko sta za ples igrala ansambla „Katarinški fantje" in „Planika".

ZSO
ZVEZA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ NA KOROŠKEM

OSREDNJA PISARNA V CELOVCU

deluje vsak dan od ponedeljka do petka, od 8. do 17. ure. Posebne uradne ure vsak četrtek od 9. do 12. ure pa so namenjene tistim, ki se želijo o raznih problemih pogovoriti s sekretarjem ZSO,

tov. Feliksom Wieserjem

OKRAJNA PISARNA PLIBERK

posluje vsak torek od 9. do 12. ure. V pisarni bo:

9. 9. 1980
Marijan Pečnik

10 let plodnega dela likovne kolonije v Vuzenci

Prizadevanja ravnatelja Lojzeta Gobca skupno z likovnimi pedagogi osnovne šole v Vuzenici so bila poplačana z velikim uspehom, na katerega so le-ti vsekakor ponosni. Na tej šoli že deset let likovno ustvarjajo mladi umetniki z našo koroško mladino. Ne samo, da so se nekaj koristnega naučili, vzpostavili so tudi tesno prijateljsko razmerje med otroci v matični deželi in mladino v zamejstvu.

Doživetje med likovno kolonijo je v lepih besedah opisala udeleženka likovne kolonije takole: „Veliko stvari je na svetu, ki se nam zde lepe, privlačne, a najlepše je prijateljstvo. Povezuje mnoga ločena srca v enovito celoto in tako nastanejo vezi, ki so mnogokrat življenjskega pomena. Med zelenimi obronki Pohorja in Kozjaka leži majhen kraj Vuzenica, kjer se stekajo poti naših rojakov in vrstnikov iz zamejske Koroške. Tu nastajajo vezi prijateljstva med Slovenci iz matične domovine in zamejskimi Slovenci. Srečava se mladina iz Roža, Podjune in Zilje z mladino iz Dravske doline; srečavajo se mlada srca in tkejo nit, ki jih povezuje in združuje." Mislim, da ta notranji opis doživetja izpoveduje poslanstvo likovne kolonije.

Poleg likovnega ustvarjanja imajo vsakoletni udeleženci likovnih kolonij tudi priložnost spoznati bližnje kraje in ljudi, v prostem času pa je mladini mnogo naprav na razpolago, kjer se lahko kreativno izživljajo. Notranje doživljanje pa najbolj pride do izraza pri ustvarjenem delu, ob eksponatih, ki jih udeleženci v teku kolonij ustvarijo. Iz slik govori srce mladega človeka, notranjost, kajti v sproščenosti ob pomoči mentorjev, ki so bistveno vplivali na krog udeležencev, je prišlo do teh stvaritev.

Kot vsa leta poprej je tudi letos Slovenska prosvetna zveza v Celovcu udeležencem ter staršem pripravila že tradicionalni „koroški večer", ki je bil v sredo 27. avgusta 1980 v osnovni šoli v Vuzenici. Letošnji koroški večer so olepšali; Obirski ženski oktet pod vodstvom predsednika SPZ Valentina Polanška, Danica Čertov, ki je ob spremljavi kitare zapela nekaj socialno kritičnih pesmi ter zanimivo predavanje tovariša Wutte Janeza-Luca, ki je govoril o „narodnoosvobodilni borbi na Koroškem". Zelo doživeto je bivši partizan tovariš Luc pri svojih izvajanjih vzbudil mnogo optimizma, tudi v narodnostnem vprašanju. Treba se je boriti, je poudaril, kajti naše vsakdanje življenje je ena sama borba za naš narodnostni obstoj. Borili se bomo tako dolgo, dokler ne bodo izpolnjene vse naše pravice, ki so zajamčene v členu 7 avstrijske državne pogodbe.

Višek vsakoletne likovne kolonije pa je bila brez dvoma zaključna prireditev, povezana z razstavo del, ki so jih mladi likovniki v teku bivanja v Vuzenici ustvarili. Zaključna prireditev je bila vsa v jubilejnem slavju 10-letnice prirejanja kolonij. Ob tej priliki je Slovenska prosvetna zveza s plaketo Slovenske prosvetne zveze odlikovala zaslužne osebe – ravnatelja osnovne šole v Vuzenici ter glavni motor pri organiziranju kolonij, tovariša Lojzeta Gobca; Kresnik Štefana, Senekovič-Holjevina Marijo, Košič Emila, prof. Bojana Golijo. Plaketo je podpredsednik Slovenske prosvetne zveze v Celovcu Ogris Tomaž predal tudi osnovni šoli Vuzenica. Tovariš Ogris Tomaž se je v imenu Slovenske prosvetne zveze zahvalil pobudnikom ideje prirejanja likovnih kolonij ter čestital k temu veličastnemu jubileju, ki ga slavi letos VUZENICA.

Besede zahvale je izrekel v imenu Zveze slovenskih organizacij na Koroškem Teodor Domej ter poudaril, da so taki stiki med mladimi izredno pomembni in mnogo prispevajo k samozavesti, ki je zelo važen element v našem življenju.

Pozdravi s sinjega Jadrana

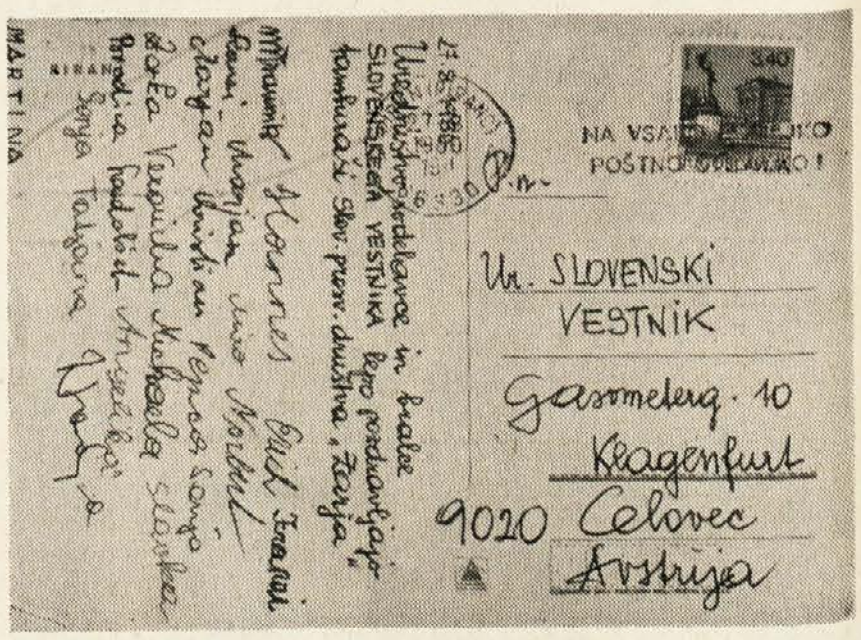

Mladi člani tamburaškega zbora SPD „Zarja" iz Železne Kaple, ki so bili na letovanju v Piranu (Slovensko Primorje), so uredništvu, sodelavcem in bralcem Slovenskega vestnika poslali razglednico s pozdravi in podpisi ter tako pokazali prisrčno povezanost z našim listom.

OBJAVA

Vodstvo strokovne šole za ženske poklice v Št. Jakobu v Rožu sporoča vsem interesentkam, da bo

jesenski sprejemi izpit za 1. razred 3-letne strokovne šole za ženske poklice

v ponedeljek, 8. septembra 1980

Interesentke, ki so sprejemni izpit pozitivno opravile na kakšni tovrstni nemški strokovni šoli, lahko prestopijo v našo šolo brez sprejemnega izpita.

Prav tako je še možen vpis v

1-letno gospodinjsko šolo

Prijave za sprejem so možne osebno v šolski pisarni, pismeno ali po telefonu (0 42 53) 343.

Vodstvo šole

Spomini na skupne doživljaje

s prijateljem, sošolcem in sodelavcem Ignacom Krevcem

Vse, ki smo ga poznali, je pred kratkim pretresla žalostna vest o tragični delovni nesreči na Blatu, pri kateri se je, kot smo že brali v naših časopisih — smrtno ponesrečil Obermanov Nac, napreden gospodar in pismonoša v povečani občini Pliberk.

Ko me je moja rajna mati po velikonočnih počitnicah leta 1931 skupno s sestro Ivanko vpisala v ljudsko šolo v Šmihelu nad Pliberkom, sem našel v razredu med drugimi tudi nekaj dečkov, ki so prihajali v šolo iz Gornjega, Srednjega in Spodnjega Blata. Ne spomnim pa se več točno, ali je bil tedaj med temi dečki tudi že Ignac Krevc, Obermanov Nac. V tem letu je namreč šolska oblast preložila začetek šolskega leta od pomladi na jesen. Tako smo šolarji, ki smo stopili v šolo vigredi, gulili šolske klopi prvega razreda poldrugo leto. Te klopi v šmihelski šoli so bile tisti čas zelo moderne, izdelal pa jih je leta 1912 (takrat je bilo zgrajeno novo šolsko poslopje) — moj ujec, mizar Fidl, Čarf iz Gonovec, ki pa ga nisem videl nikdar, ker je padel v prvi svetovni vojni.

Če ne vigredi, je Nac stopil v šolo jeseni 1931 in sva potem dolgih osem let skupno obiskovala najprej štirirazredno, od leta 1937 naprej pa petrazredno ljudsko šolo. V vsakem razredu je bil za učitelja postavljen podest, visok kakih 30 cm. Na tem je stala pisalna miza, v ozadju pa dvodelna tabla. Oba dela te table sta bila gibljiva vertikalno in med seboj povezana z vrvjo. Možno ju je bilo tudi obračati. To je bila zelo praktična naprava, velika škoda je, da so jih danes izrinile mnogo slabše naprave. Nadučitelj oziroma učitelj v prvem razredu je bil gospod Simon Plantev, doma iz Škocijana. Že leta poprej so mu učenci dali šaljivo ime „Buhan", mogoče zato, ker je bil precej debel in je imel popolnoma plešasto veliko glavo. Sploh se je to šaljivo ime nekako dobro ujemalo z zunanjostjo tega dobrega, zmerno strogega nadučitelja. Še danes imam dobro v spominu, kako smo na dan vpisa stali pred njim. Sestra se je držala materi za krilo na desni, jaz pa na levi strani. Nadučitelj je spraševal mater po uradnih podatkih v nemščini, mati pa, ki je bila neustrašljiva in ponosna ženska, mu je odgovarjala slovensko, čeprav je obvladala tudi nemščino, ker je hodila v šolo v Pliberku, kjer so takrat učile učiteljice — Francozinje. Mati je bila tudi šivilja nadučiteljevi ženi, ki je bila Nemka. Jaz pa sem s strahom v srcu gledal „buhanu" v obraz, kakor da bi stal pred kakim zmajem. Šele ko je bil uradni del končan in se je nadučitelj pomenkoval z materjo tudi po domače — slovensko, se je obrnil k sestri in meni z besedami: „no, mala učenca, če bosta lepo pridna, se dobro učila, bom tudi jaz dober z vama". Pri teh učiteljevih besedah me je minil ves strah in tudi načrt, da pobegnem iz šole, sem takoj opustil. V tedanji utrakvistični šoli je bil pouk v prvem razredu popolnoma slovenski in tudi učenci smo bili brez izjeme vsi slovensko-govoreči. Prve dni smo se učili pesmico „Mlado jagnje". Nadučitelj Plantev je bil dober pedagog. Ko nas je učil besedila na pamet, je vsako besedo dobro poudaril in vse krepko podprl z mimiko, gestami in kretnjami. Drugo besedilo, ki smo se ga morali naučiti na pamet, je bilo v zvezi s časom okoli 1. maja 1931. Pouk je bil v prvem razredu vsak dan od 9. do 12. in od 13. do 14. ure, v višjih razredih pa popoldne celo do 16. ure. Ob sredah je bil za celo šolo prost dan, le dekleta so se učila ročnih del. Tako nas je „buhan" naučil pred 1. majem sledeče besedilo na pamet: „sedaj tri dni ni šole, jutri v sredo ni šole, v četrtek gredo gospod nadučitelj v Celovec, tudi ni šole, v petek 1. maja zato tudi ni šole". Razlago, da je 1. maj praznik dela in delavcev in da je za dosego tega

OBIŠČITE

Werner Bergovo galerijo

V PLIBERKU

cilja tekla delavska kri, nam je ostal dolžan, kar priča, da so bili tedanji učitelji zelo konservativni.

V drugem razredu utrakvistične šole je bil pouk v prvi polovici še v slovenščini, v drugi pa v nemščini. Prevzela nas je učiteljica Berta Bachmann, ki je prišla po vojni na Koroško iz Jesenic. Domnevali smo, da ni nemškega rodu in se je nemščine naučila šele na Jesenicah, kjer je njena družina živela. Na oskrbi je imela sestro, ki je bila bolna na živcih. Bila je zelo lepe postave, kakor francoska filmska igralka Brigit Bardot in vsi dečki smo bili po otroško zaljubljeni vanjo. Večkrat sem bil ljubosumen na Naca, ker je njega poslala po pošto ali po drugih opravkih. Nac je to opazil in je ob neki priliki navedel izgovor, da ga boli noga ter da naj jaz grem po pošto, a učiteljica je pazila na svojo avtoriteto in je po pošto poslala neko učenko. Učiteljica Bachmann je učila slovensko in nas uvajala v nemščino s srcem. Dala nam je tako dobro podlago, da smo na poznejši življenjski poti lahko dokazovali nemčurjem, da nekdo, če zna govoriti nemško, še ni Nemec in da govorimo Slovenci boljšo nemščino kakor marsikateri narodni odpadniki. Tudi ta učiteljica ni bila brez šaljivega imena (Spitzname). Imenovali smo jo „Piška". To ime je podedovala po svoji predhodnici, gospej učiteljici Pišek. Iz ustnega izročila moje matere vem, da je bila gospa Pišek zelo nesrečna zaradi njenega šaljivega imena in se je pritoževala pri nadučitelju. Takrat je bila tudi učiteljica gospa Pečnik, ki je tolažila gospo Pišek. Dejala ji je: ti si piška, jaz pa pečka in to bova ostali, dokler bova na šoli v Šmihelu. Po velikih počitnicah, ki so takrat bile v mesecih september in oktober, smo prestopili v tretji razred z mešanimi občutki. Da so bile počitnice jeseni je imelo svoj pomen v tem, ker so se prenekateri učenci lahko zaposlili pri večjih kmetih kot pastirji in si prislužili novo obleko ali pa nove čevlje za hojo v šolo pozimi. Pomladi in poleti pa smo vsi dečki hodili v šolo bosi, tako tudi večje število deklet. Znanstveniki trdijo, da je to koristno in za noge zelo zdravo.

V tretjem razredu nas je poučevala gospa Elsa Kavallier s šaljivim imenom „Pila". Bila je zelo stroga, velika, temnopolta in temnorjavih oči. Tudi njeni pogledi so bili strogi in temni. Silno si je prizadevala, da bi tudi lenuhe nekaj naučila. Kadar jo je eden od teh razjezil, so med udarci s palico — ki so ji jo sošolci velikokrat narezali, tako da se je ta zlomila na več delov — švigali tudi streli iz njenih oči. Že ko smo hodili v drugi razred, so nas tretješolci strašili s „Pilo". Mene je rajni Nac znal tolažiti, češ da z ubogljivimi učenci ta stroga učiteljica lepo ravna, kar mu je zatrdila njegova eno ali dve leti starejša sestra. Ta učiteljica je bila Nemka in slovensko ni razumela. Bila je zelo pravična in smo jo zelo spoštovali. Mene je v dveh letih samo enkrat našeškala po prstih, ker sem ji na zemljevidu namesto Gline pokazal Krko.

Rajni Nac je v šoli bil nekoliko nervozen, a nikakor bojazljiv in še danes se čudim, kako je prav ta stroga učiteljica to takoj prepoznala in obe dve leti ravnala z njim zelo obzirno. Že kot šolar je Nac imel močno razvit čut za pravičnost. Jaz kot dvojček in fizično precej šibak fant sem v njem videl svojega zaščitnika. Nikoli mi ni bilo treba prositi za pomoč, ker me je ščitil iz lastnega nagiba. Ko sem potem v četrtem razredu fizično celo prerasel svoje sošolce ter vsem v dvojni meri povrnil batine sprejete v prejšnjih letih, z Nacom ni bilo kaj za obračunati.

Nekega dne smo bili pri „Pili" zaprti. Ura je že bila čez dve popoldne. Ker sem ministriral, zjutraj ni bilo časa, malice ni bilo, želodec pa je krulil. Polotila se me je misel na beg. S sošolcem Karlom sva sklenila pobegniti. Nac, ki je bil dober tovariš in je vedel za najin načrt, tega učiteljici ni povedal. Pobeg se je le deloma „posrečil". Pozorna učiteljica je opazila, da sva jo podala . . . Z njenimi dolgimi nogami naju je začela zasledovati. Karl, ki je tekel nekaj korakov za menoj, je zapazil učiteljico. S tem, da me je ujel za jopič in me izročil učiteljici, se je hotel izvleči iz afere.

Ko smo prišli nazaj v razred, je resnicoljubni Nac učiteljici pojasnil, da je Karl v resnici tudi ubežnik. Učiteljica mu je to tudi verjela. Vse, tudi mene je potem spustila domov, samo Karl je ostal „zaprt" v razredu. Tako mu njegova naivna vendar zvita misel, delati se pred učiteljico pridnega učenca, to pot ni nič koristila, temveč samo škodovala.

Ko sem se novembra 1943 vračal kot „po sili vojak" na fronto pred Murmansk in čakal na celovškem kolodvoru na sopotnika, tedanjega študenta medicine Franca Kraigerja (danes zdravnik v Rožeku), sem na peronu srečal nekdanjo učiteljico Elso Kavallier. Že od daleč se mi je nasmehnila. Ko sem jo pozdravil namesto „Heil Hitler" (to je bila zapoved) z Grüß Gott in ji povedal, da sem iz Šmihela, se je takoj spomnila mojega imena. Veliko mi je vedela povedati o naši družini. Z velikim zanimanjem je zasledovala dogajanja na južnem Koroškem. Vedela je za vse družine, ki so bile leto dni prej izseljene iz bistriške in okoliških občin. To učiteljico in njeno kolegico učiteljico Bachmann so nacisti na šmihelski šoli pred začetkom šolskega leta 1939/40 zamenjali z mladimi nacističnimi učiteljicami. Zelo previdno je govorila tudi o vojni nasploh in danes sem bolj kot tedaj prepričan, da je bila v srcu antifašistka. Umrla je pred letom ali pred dvema v Celovcu. Če bi za pogreb pravočasno zvedel, bi se ga gotovo udeležil.

(Dalje v prihodnji številki)

10 let Kladiva

MITING MLADINE TREH DEŽEL
PROTI NEONACIZMU, ZA MIR IN PRIJATELJSTVO MED NARODI

V nedeljo 14. sept. od 14. ure naprej v Kulturnem domu v Šentprimožu

Sodelujejo:

Zbor SPD Danica
Folklorna skupina „Tine Rožanc" (Ljubljana) — pesmi in plesi narodov Jugoslavije
Canzoniere Triestino (Trst) — italijanske delavske in mednarodne pesmi
Rino Chinese — slovenski pesmar iz Benečije
Rudi Burda — pesmar z Dunaja
Odrska skupina Kluba slovenskih študentov na Dunaju — premiera „Prizorov iz nemških noči", igre o 10. oktobru
Heino Fischer — pesmar z Dunaja
Pokržnikov Luka
Bernhard C. Bünker — koroški „domovinski" literat
in drugi

Razstave na mitingu:

„. . . dolžnost do upora" — avstrijski slikarji in grafiki, med njimi Eisler, Hrdlicka, Martinz, Kronheim, Schmid, Kurz-Goldenstein, Zahraddnik in drugi
Dvojezičnost v občinski upravi na Primorskem (občina Dolina) in na Prekmurskem (občina Lendava)
10 let KLADIVA — akcije in publicistika

V pavzah med prireditvami: ražnjiči, diskusije in obrajtanja, razstave, poceni knjige, srečolov, tombola, kramljanje in prijetni pogovori s prijatelji iz Italije, Jugoslavije in Avstrije.

Od 20. ure naprej (pri Voglu): ples in zabava z Dobraškim kvintetom in vlogami navzočih avtorjev in pesmarjev.

Vstopnice za 30 šil. pri aktivistih Kladiva, v „Naši knjigi" v Celovcu, v celovškem „buchladen" in v slovenskih posojilnicah. Vstopnica je obenem srečka za tombolo. Te se udeleži vsak, ki bo navzoč pri žrebanju ob 15. uri.

Prisrčno vabljeni!

Valentin Polanšek 47

BRATOVSKA JESEN

II. del

Preprost, a trden značaj! Lahko se mu povsem in spet vlival novih idej o jasnih ciljih in poteh Osvobodilne težkih situacijah. To je za partizansko stran stoodstotna garancija. Kar je pa za osvobodilno gibanje velikega pomena, je Matevževo poznanstvo s prebivalci vse kapelške okolice. Seveda mu je treba ob pomembnih sestankih spet in set vlivati novih idej o jasnih ciljih in poteh Osvobodilne fronte. Vedno naj kontaktira le po nalogu matjaževcev in gašpercev, če je nujno, drugače to storijo drugi. Za Matevža je treba aktivnost njemu prilagoditi.

Zvonkova zadeva je bila drugačna. On ni užival posebnega statusa. Od njega kot bivšega Jugoslovana se je več pričakovalo. Zlasti še, ker so njegovi sorodniki bili v naprednih vrstah. Zato je bil Zvonko tudi ponosen, da je smel spremljati Matevža. Nastajali pa so vselej določeni problemi, kadar sta se zadrževala kje v Ojstrovini. Zvonko bi najraje bil pri svoji Reziki.

Za Matevža je bila zadeva glede Lonke dokaj spremenjena, odkar je oktobra triinštiridesetega leta zbežala tudi ona v gozd, medtem ko so njeno družino odgnali v kacet in zapore. Zdaj se je deloma nahajala v Solčavi, pa tudi v bunkrejih AFŽ v kapelski okolici. Matevž jo je poredko srečal. To ga je peklilo. In če sta se že dobivala, je bilo zgolj vsakdanje. On bi ji pa imel toliko povedati.

K Podlesnikovi kmetiji pa je oba partizana vleklo: Matevža, ker je prav tukaj bila nekdaj Lonka doma, tukaj jo je spoznal in vzljubil, tukaj se je začela vsa ljubezenska tragedija in usoda obeh ljudi, tukaj je v tistih letih služil za hlapca in je prav zaradi nemogoče ljubezni moral od hiše . . . tukaj, tukaj . . . vse polno spominov, razburljivo srečnih in moreče žalostnih . . . Zvonko pa je imel tukaj svojo Reziko in hčerko in sina.

Privlačna hiša!

Spodaj pod Voglovo kmetijo pa je bajta, kjer prebivajo Matevževi starši. Tudi očeta in mater misli partizan še nocoj obiskati.

Sedijo v Podlesnikovi izbi. Matevža že davno drugače gledajo pri hiši. Tudi gospodar sam. Dobri so z njim. Že leta . Morda tudi zato, ker se je pozneje izkazalo, da Lonke in Matevža ne loči nobena sila, tudi zakon z drugim moškim ne. Zdaj pa je hodil Matevž k hiši kot partizan, in partizane je imovita domačija pogosto in izdatno gostila. Četudi so bili trije domači sinovi v nemški vojni. Usoda! Tisočera na Koroškem med Slovenci in antifašisti.

Matevža so zlasti zadnje čase z izredno dobroto sprejemali. Ali samo zato, ker se je poredko pojavljal? Ali, ker se je vedelo, da malokdaj sreča Lonko? Domača hiša je hotela nekaj dobrega storiti. Zakaj? Usoda! In s tem dvoje nesrečnih življenj.

Matevž nocoj ne more biti pri miru. Harmoniko, ki jo je imel že leta shranjeno pri tej hiši, je že zdavnaj spravil v nahrbtnik. Zdaj samo še čaka, da pade primerna beseda, da se najlaže poslovita.

Zvonko je bil nekaj časa sam v Rezikini izbi. Otroka sta že spala. Seveda ju je treba pogledati. Otroci in ta kruti vojni čas, to se je Matevžu zdelo največje nasprotje vsega življenja. Vojna in otrok!

„Nocoj lahko tukaj prespita, ne bo nobenega Nemca!" zatrjujejo domači Podlesnikovi. Zvonku, ki je medtem prišel iz Rezikine sobe in sta z Ljubljenko sedela v temačnem pečnem kotu, se je tako vabilo zdelo najbolj enostavna in potrebna zadeva sveta.

Oba partizana pa obenem vesta, kako je vabilo zapeljivo in da je treba biti vedno previden in še previden! Zlasti še, ker sta sama v hiši. Zunaj pa nobene partizanske straže.

Seveda je imelo Matevža, da bi vzel harmoniko v roke in godel, godel, kakor nekoč pri tej hiši, kjer si je pridelal in prihranil toliko denarja, da si je nabavil prvo harmoniko. Joj, kako bi zaigral! Pa ne gre. Zaveda se, da je nekaj boljšega partizanskega v njem, ker mu toliko zaupajo z Matjaževe strani. Zato se mora vojaško partizansko vesti! Pa ne gosti, kot bi bil mir. Mir, katerega si tako želi. Že zato tudi, da bo lahko prostodušno igral, kjerkoli bi bil.

Beseda je krožila o neveselih, vedno istih, od vojne povzročenih zadevah, vedno takih dogodkih, ki jih zaključujejo po vseh besedovanjih z jojmeni in zdihljaji. Tudi tokrat je v mislih klel: Prekleti Hitler in njegova vojna! Mir naj bi dal! Da bi ljudje živeli, se smejali, plesali in se ljubili in počeli to, kar koga veseli. Kdo ima koristi od te preklete vojne morije? Hitler osebno? Baraba! Kaj pa že! Več kot živeti eno samo življenje tudi on ne more. Zakaj pa se mora toliko mladih življenj darovati v njegovem imenu? Zakaj? In koliko civilistov pride zaradi bombardiranja v smrt! Prvi vzrok je Hitlerjeva vojna. Drugi pa angloameriški piloti. Peklenski vrtinec je, premišljevati o vzrokih in posledicah vojne . . .

S Podlesnikovimi so brali najnovejše domače novice, o pogrešanih sosedih, ujetih in padlih . . . Presunljivo pa je bilo slišati, koga od civilistov so spet odgnali gestapovci. Vedno več jih je, vedno bolj se izpraznjujejo domačije vse kapelške okolice. Jasno se vidi, kako namerava-

Kokošja pastirica (Danska pravljica)

Nekoč je živela mati s tremi hčerkami. Zbolela je in bila je vsak dan šibkejša in vsak dan je čakala ure, ko bo smrt potrkala na vrata. Zato je poklicala svoje tri hčere in razdelila mednje, kar je imela. Vendar pa ni delila pravično. Starejšima dvema, ki sta bili zmeraj ljubki in nališpani, je zapustila vse svoje imetje, najmlajša Ederland pa je dobila le nečke za gnetenje testa, metlin držaj in predpasnik.

Ko je mati umrla, so si hčere po njeni volji razdelile dediščino. Ederland je dobila najmanj, vendar je potrpežljivo molčala. Verjela je, da jo je imela mati prav tako rada kot starejši sestri.

Čez nekaj časa so sestre šle v bogato hišo služit imenitnim ljudem. Starejši dve sta pomagali pri kuhi in pospravljanju, najmlajšo — Ederland — pa so poslali kokoši past.

Gospodar je kmalu opazil, da njegov kokošji dvorec še nikoli ni bil tako čist in urejen, da kokoši še nikoli niso nesle tako belih in debelih jajc, kot sedaj, ko Ederland skrbi zanje. Zato jo je nenehoma hvalil vpričo obeh starejših sestra, ki pa tega nista radi slišali. In rekli sta gospodarju, da Ederland zmore še veliko več, kot stori. Dobro vesta, da mu lahko prinese svečnik, ki sveti brez luči.

Ko je gospodar to slišal, je poklical najmlajšo in ji dejal:

— Slišal sem, da mi lahko priskrbiš svečnik, ki sveti brez luči. Zelo rad bi ga imel in moraš mi ga prinesti. Nič ne pomaga, če se braniš, kajti vem, da moreš to, če le hočeš.

Ederland je jokala in zatrjevala, da tega ne more in ne zna. Gospodar pa ji ni verjel: — Nič ne pomaga, preskrbi mi svečnik, zanj boš dobila dve zajemalki zlata.

Jokaje je šla Ederland na materin grob. Tožila je in prosila, dokler se ni dvignila mati iz groba in ji rekla:

Nikar ne jokaj, ljuba moja najmlajša hči. Vrni se h gospodarju in zahtevaj dve zajemalki soli. Vzemi ju in zraven metlin držaj. Postavi ga v nečke in trdno priveži nanj predpasnik. Tako boš imela jambor, ladjico in jadro. Odpelji se na morje in priplula boš tja, kjer boš dobila svečnik, ki sveti brez luči.

Nato je mati izginila. Ederland je šla domov in zahtevala dve zajemalki soli. Ko ju je dobila, je sedla v nečke, postavila metlin držaj za jambor in privezala predpasnik za jadro ter odplula na viharno morje.

Valovi so jo nosili, dokler ni pristala na otoku, kjer so živeli troli. (Pravljična bitja iz pravljic severnih narodov.) Stopila je iz ladjice in vzela s seboj na breg le obe zajemalki soli. V dalji je zagledala hišo. Šla je do nje, splezala na streho in pogledala skozi dimnik. Spodaj je stala mati trolov in kuhala kašo svojim sinovom. Na ognjišču kraj kotliča pa je svetil svečnik brez luči. Prav tega je hotela Ederland imeti in ko se je mati obrnila, je deklica stresla v kašo obe zajemalki soli. Mati se je spet zasukala in pokusila kašo. Ej, kako je bila slana. Vzela je vedro in odhitela po vodo k studencu.

Medtem pa se je Ederland spustila kar skozi dimnik na ognjišče, vzela svečnik in stekla z njim proti morski obali. Brž je sedla v nečke — ladjico, veter se je ujel v predpasnik — jadro. Komaj so odrinili od brega, že so pritekli troli in klicali za deklico:

— Ederland, Ederland, vrni nam svečnik!

Deklica pa je molčala, stisnila v naroče svečnik, ki je svetil brez luči in plula proti domu.

Gospodar se je nadvse razveselil, ko je zagledal čarobni svečnik. Dal je deklici dve zajemalki zlata, kot ji je bil obljubil, in Ederland je bila zadovoljna. Nista pa bili zadovoljni njeni nevoščljivi sestri, ki sta kar zeleneli od zavisti. Noč in dan sta tuhtali, kako bi ji zagrenili srečo. Navsezadnje sta se domislili in rekli gospodarju, ki jo je nenehoma hvalil, da zmore še več. Lahko mu preskrbi konja s kraguljčki na vseh štirih nogah. Zvončklanje zaslišiš, še preden konja zagledaš in naj zaide kamorkoli, zmeraj ga najdeš.

Takega konja si je gospodar še mnogo bolj želel kot svečnik, ki sveti brez luči. Takoj naj mu ga Ederland preskrbi. Deklica je jokala in zatrjevala gospodarju, kako rada bi mu preskrbela konja s kraguljčki na nogah. Toda kako naj mu ga preskrbi, če pa ne ve, kje tak konj živi.

Gospodar je še poslušati ni hotel.

— Če hočeš, tudi moreš, je rekel. — Preskrbela mi boš konja, jaz pa ti bom dal tri zajemalke zlata.

Spet je šla Ederland na materin grob in je jokala in vzdihovala. Mati se je dvignila iz groba in ji rekla:

— Ne jokaj, deklica moja! Vrni se domov in prosi gospodarja, naj ti da štiri povesma hodničnega prediva. Vzemi jih s seboj, sedi v nečke z metlinim držajem in predpasnikom in odpelji se na morje. Priplula boš tja, kjer se pase konj s kraguljčki na vseh štirih nogah.

Nato je mati izginila. Ederland pa se je vrnila domov in zahtevala, naj ji da gospodar štiri povesma hodnične preje. Dobila jo je in se nato odpeljala po širnem morju v nečkah — ladjici z metlinim držajem, jamborom in predpasnikom — jadrom. Tudi tokrat je pristala na otoku, kjer so živeli troli.

Bil je čas kosila in vsi troli so bili doma. Na travniku pred hišo pa se je pasel bel konj s kraguljčki na vsaki nogi. Ederland je po prstih prišla h konju, mu zavezala kraguljčke s štirimi povesmi prediva in popeljala konja za uzdo k obali. Vprav ko je stopila v čoln, pa se je konju odvezal kraguljček na zadnji nogi. Zacingljalo je in vsi troli so pritekli na morski breg. Toda konj je bil v čolniču in veter se je uprl v jadro. Troli so klicali za deklico:

— Ederland, Ederland, vrni nam svečnik in konja s kraguljčki na nogah!

Deklica pa je molčala, se stisnila k belemu konju in plula sta proti domu.

Kako se je gospodar razveselil konja! Dal je deklici tri zajemalke zlata, kot ji je obljubil. Ederland je šla spet past kokoši in je bila srečna. Sestri pa se nista veselili njene sreče, kar zeleneli in hujšali sta od same zavisti in tuhtali noč in dan, kako bi ji škodili. Navsezadnje sta se domislili in rekli gospodarju:

— Ederland vam lahko preskrbi še kaj bolj imenitnega, kot je konj s kraguljčki na nogah.

— Kaj neki? je radovedno vprašal gospodar.

— I, kaj neki? Svinjo, s katere lahko režeš slanino, kolikor hočeš, pa je nikoli ne zmanjka, sta rekli sestri.

To se je zazdelo gospodarju nadvse vredno. Poklical je kokošjo pastirico in ji rekel:

— Slišal sem, da mi lahko preskrbiš svinjo, s katere lahko režeš slanino, kolikor hočeš, pa je nikoli ne zmanjka. To svinjo hočem imeti.

Ederland je zajokala in rekla:

— Kako naj vam jo preskrbim, ko pa ne vem, kje je. Še nikoli nisem slišala o čem takem.

— Če hočeš, moreš, je rekel gospodar. — Saj ne bo zastonj. Vse, kar vidiš tu, bo tvoje.

In spet je šla Ederland na materin grob in jokala in vzdihovala. Mati se je dvignila iz groba in ji rekla:

— Ne jokaj, deklica moja. Vrni se domov in reci gospodarju, naj ti da dva kosa prekajene slanine. Sedi v svoj čoln in odpeli se po morju. Prišla boš tja, kjer boš dobila, kar želiš.

Nato je mati izginila. Ederland pa se je vrnila domov, zahtevala od gospodarja dva kosa prekajene slanine. Vzela ju je, sedla v svoj čoln iz nečk, z jamborom iz metlinega držaja in jadrom iz predpasnika. Potegnil je veter in ladjica je pristala na otoku, kjer so živeli troli.

Bilo je po kosilu in troli so polegli v hišici. Svinja pa se je pasla na trati, čuval jo je majhen fantič.

Ederland je stekla k fantiču in rekla:

— Tukaj imaš dva kosa prekajene slanine, nesi jo trolom v hišo, jaz bom medtem pasla svinjo.

Dečku še na misel ni prišlo, da ji ne bi ustregel. Vzel je kosa prekajene slanine, jo nesel trolom ter jim povedal, kdo ga pošilja. Trolom pa se je koj zazdelo, da ima Ederland svoje prste vmes. Brž so vstali in stekli na morski breg.

Tudi tokrat se je Ederland posrečilo, da je odplula na širno morje in se vrnila domov. Troli so klicali za njo, a jih ni slišala.

Prišla je domov in dala svinjo gospodarju.

Sestri pa sta od same zavisti bledeli in hujšali, da sta bili le še kost in koža.

— Daj še nama svoj čolnič, sta rekli, — tudi midve bova poizkušali svojo srečo.

— Rada, kar sedita vanj, je rekla Ederland. In dala jima je čoln iz nečk in metlin držaj za jambor in predpasnik za jadro.

Sestri sta odpluli na širno morje in nikoli več se nista vrnili. Mogoče kuhata in pospravljata na otoku v hiši, kjer žive troli, če se ne vozita po morju sem in tja.

Dež

Njive vse so izsušene,
dežne kaplje ni nobene,
polja tožijo vsa suha:
Brez dežja ne bo nič kruha!

Zračni vali završijo,
v veter se izpremenijo,
veter brž oblake zgrne,
težke in kot vrane črne.

Ko oblaki pa zgosté se
— dež curlja skoz njih zavese,
zmoči žitna polja suha —
stradali ne bomo kruha . . .

Nič ne vidim

Martin in Gejta sta se vedno prepirala. Nazadnje Gejta sklene, da se bo moža Martina znebila. Ali zlepa ali zgrda. Šla je k sosedu in ga vprašala za nasvet.

Sosed ji je dejal:

„Ti mu skuhaj mesa. Če ga bo dosti pojedel, bo oslepel. Če pa bo oslepel, boš lahko delala z njim, kar boš hotela."

Martin je ležal za plotom in je vse slišal, kaj sta se pogovarjala žena in sosed. Ko je prišla žena domov, jo je Martin že čakal. Gejta mu je rekla:

„Pomiriva se. Skuhala ti bom dosti mesa, da se boš najedel. Potem pa bova šla na sprehod. Za spravo bi ti rada natrgala poljskih rož."

Res mu je skuhala polno skledo mesa. Martin pa je začel jesti. Čez čas ga Gejta vpraša:

„Še kaj vidiš?"

Martin pa pravi:

„Že manj vidim."

In spet je tečno jedel dalje. Gejta se je tega veselila. Čez čas ga spet vpraša:

„Martin, še kaj vidiš?"

„Čisto malo."

In ko je pojedel vse meso, je rekel:

„Zdaj pa nič več ne vidim." Videl je seveda vse, zdaj še bolj, ker je bil sit.

Žena mu veselo reče:

„Greva na sprehod."

In res sta šla. Ko sta prišla do potoka, je Gejta moža postavila na breg potoka. Rekla je:

„Tu stoj. Jaz grem, da bom natrgala nekaj rož."

V resnici pa ni šla po rože, ampak se je zagnala v Martina, da bi ga prevrnila v potok. Ko se je pognala v njega, je Martin stopil v stran, žena pa je padla v vodo. Iz vode je klicala moža:

„Reši me, Martin, reši me."

Martin pa se je smejal in dejal:

„Kako naj te rešim, saj sem slep."

Žena je prišla sama iz vode. Oba sta potem šla domov in od tistega časa sta živela v slogi.

(Prekmurska)

---

jo Nemci pokončati Slovence tukaj po koroških pokrajinah. Koliko je primerov, da so sinovi na fronti, starše doma pa odženejo v zapore, kakor Vojdove, Zleževe, Prevrške, Drčanove in po drugih okoliških grapah še večje število.

Matevža je vedno posebej zabolelo, da je celo iz njegovega sorodstva neki fant pri SS enoti na ruski fronti. Doma pa se zgodi nekaj neverjetnega: Mater odženejo v kacet. Kje je bil sedaj sin, da bi izprosil materino prostost? Prisojevi so vedeli za to, pa se niso dotikali tega čudnega dogodka. Bilo je znano, da je sin postal žrtev svoje nemškutarske izvoljenke in svaka, ki si je veliko prizadeval za hitlerijo, vsaj prva leta.

Po premoru se je Matevž razvnel:

„Bomo pa vseeno dočakali vigred! Vigred, ki bo prinesla svobodo in konec vojne!"

V zvezi s to vero v konec vojne in partizansko zmago prihaja pravzaprav k hiši, da ponese svojo harmoniko na črnjansko stran, kjer prirejajo stalno mitinge in navrh ples.

Osebno pa se je hotel Matevž tudi izpopolniti v igranju partizanskih pesmi. Najnovejših vseh še ni znal dodobra. Hoče si tudi prisvojiti vsa besedila, ki so krožila sedaj že kar v različnih variantah od Obirja do Pece.

„Poslušajte, Podlesnikova mati, s pesmijo, z novo pesmijo slovenskega naroda, s p e s m i j o i z g o z d a, ki oznanja novo bodočnost, bomo spomladi prikorakali iz vseh lesov v doline in naselja. S to pesmijo bomo postali drugi ljudje, močni, zmagoviti in prosti! Nikogar na svetu se ne bomo več bali! Ali ne bo to lepo? Kmet bo imel svojo pravico! Delavec bo imel svojo pravico! Naše izžemalce pa bomo pognali ali jim dali lopato v roke in rovačo in sekiro, da bodo delali, ker v delu se kroji usoda posameznika in v delu se izoblikuje tudi usoda naroda. V svobodnem delu hočemo živeti vsi Slovenci in bratski narodi in narodi sosedje naprej!"

Večji del tega, kar je povedal, se je naučil na pamet. Matjaž ga je zato pohvalil.

Zvonko pa je ta trenutek Matevža debelo gledal. Kako zna povedati! Madona, iz njega je partizanščina nekaj naredila, da ne bi verjel, se je čudil.

Matevž je spet vstal. Zdaj bo treba iti. Tako mu nekaj prišepetava, da naj gresta. Dober priostren posluh ima za tisto pošepetavanje v sebi. Kolikokrat ga je že pravočasno svarilo in tudi rešilo iz nevarnosti.

Zvonko je bil drugačnega kova. Ni imel pet let zdomstva za sabo in od tega kar tri leta partizanščine, bil je takoj civilist, če je prišel med ljudi, zlasti še domače, bil je v prvi vrsti ljubimec in šaljivec, če je bil poleg prekipevajoče in pri jeziku tudi ne lene Rezike.

Hotel je dati šalo od sebe na račun Matevževega očividnega priganjanja za odhod. Pa ga je zavrl odločen Matevžev pogled. Domači branijo in zavijajo pogovor v mirne, domače, brezskrbne tokove. Matevž pa si ne more pomagati. Nagonsko ga dviga. Vztraja, da ga le zadržujejo preveč. Otipava nahrbtnikove naramnice. Zvonko v svojem ljubavnem kotu morda ugiba: Ali se je že skisal? Bo postal komandirajoči nadrejenec? Nekdo reče:

„Brez skrbi ostaneta. Saj Nemci sedaj jeseni nikdar ne pridejo ponoči k hiši. Skoraj bi si človek dejal, da se partizanov bojijo. Morda se jih pa le res? Skupili so jo že nekajkrat!"

Matevž je preizkušen partizan, da bi ga nekaj kar tako pretentalo. Pošepetavanje ga drevi in srce buta, kakor prijatelj z zamašenimi usti, ki bi rad kričal in svaril pred grozečo nevarnostjo. Matevž tudi ni strahopetec. Paničar pa v nobenem oziru. Ne ve, zakaj se v trenutku hoče pokazati neustrašljivega. Samo od sebe se mu sede. Poleg harmonike v nahrbniku. In samemu sebi pobaha: Pa če pridejo, jih bo pes prej naznanil zunaj. In midva tudi nisva samo iz nog, ki bežati znajo. Ha, kolikokrat je že ukanil sovražnika!

Komaj pa je sedel, se je zdramil in razjezil na tihem čez sebe: Krucifiks, kako lepo je živeti! Jaz pa s harmoniko v nahrbtniku in ne smem je vzeti in zagosti! Samo nekaj časa si med domačini in že se ti zdi, da je vse drugo neresnično. Da je vsa partizanščina sanje? Ha, dober si! V nobenih možganih se ne morejo zmešati take sanje, kot sem jaz v resnici doživljal zadnja štiri leta, ko je aprila enainštiridesetega prirjul Nemec v Jugoslavijo! Krucifiks, kaj vse me je doletelo! A zdelal sem jo! Četudi je partizanščina težka zadeva. Si nekje kakor divjad, ki jo stalno zasledujejo lovci. Še na slabšem si od živali. Kajti ta ima zaščitno dobo. Partizan pa nikdar ne. Stalno te hajkajo. Stalno prežijo nate. Sovražnik je hujši od zveri. Kajti ta miruje, če se je nažrla, vsaj do prihodnje lakote. Nemci pa ne mirujejo. Nikdar se ne nažrejo do sitega! Stalno si v napetosti in pripravljenosti, da te ubijejo ali da ti ubijaš. Kdo bo prvi! Krvavi zakon vojne. Vse deluje v tebi nagonsko: Ležiš in si pripravljen za naskok, za umik, za napad, za pobeg, stojiš in spiš, na pol spiš in v polovičnem bdenju držiš kazalec na petelinu, da se sprostiš, ko zapališ. Tudi strel ima nekaj sproščujočega na sebi. Samo, da že poči enkrat ta prekleta napetost! Da ubijemo vsaj morečo tišino, ki te zalezuje, ki te zaseda kot nevidni sovražnik. Iz polsna treščiš v peklenski ples pokanja in kričanja napadajočih sovražnikov, ki tudi kričijo iz golega strahu pred smrtjo. Krik in strel! In kakšno moč imajo sikajoče krogle okoli ušes! Kako podvizajo noge! Nobena sila sveta tega ne zmore. Roke so samo še del orožja.

(Dalje prihodnjič)

Predstavljamo vam občino Radovljica v Sloveniji

„Dežela Kranjska nima lepš'ga kraja, ko je z okolšno ta, podoba raja . . .“
dr. France Prešeren

Morda vam bomo z besedami največjega slovenskega pesnika, rojenega v Vrbi, nedaleč od Radovljice, najslikoviteje pričarali ta enkratno lepi svet pod Triglavom.

Občina Radovljica, ki leži na skrajnem severozahodnem delu Slovenije in Jugoslavije, sredi sveno dolino Drage. Ob vhodu vanjo stoji razvalina gradu Kamen, nekdanja lastnina Ortenburžanov. Na hribčku nad Begunjami pa je dvoladijska cerkev sv. Petra, ki jo krase freske Jerneja iz Loke (16. stoletje). Na tem hribu so prižigali kresove v času turških vpadov. Iz

ta Julijskih Alp in Karavank, meri 641 km². Malo, boste dejali, in vendar preveč, da bi lahko izčrpno opisali vse lepote, ki jih v sebi skriva.

Mesto Radovljica leži na robu radovljiške ravnice in je upravno središče občine, ki šteje 31.525 prebi-

valcev. Radovljica je tudi znano klimatsko letovišče. Leži na pomolu nad globoko Savsko dolino. Pisana zgodovina tega starega srednjeveškega mesta pa sega daleč nazaj v petnajsto stoletje, ko je Radovljica dobila mestno pravico. Še danes si radoveden obiskovalec lahko ogleda ostanke starega mestnega obzidja in predvsem staro mestno jedro z značilno arhitekturo in freskami ter poslikavami. V mestni graščini je tudi zanimiv čebelarski muzej, čez cesto pa je Sivčeva hiša, prikupen razstavni prostor in soba znanega slovenskega dramatika Antona Tomaža Linharta, ki se je rodil v Radovljici.

V okolici Radovljice si lahko ogledate številne manjše vasi, Brezje, znano romarsko pot, Podvinski grad, Begunje. V Begunjah stoji graščina Katzenstein s freskami iz 17. stoletja. V zadnji vojni je okupator spremenil graščino v zapore in mučilnico slovenskih rodoljubov. Tu so po vojni uredili grobišča padlih borcev za svobodo, zapore pa so spremenili v muzej. Zgodovina druge svetovne vojne je povezala Begunje tudi z romantič-

doline Drage vodijo planinska pota na Begunjščico (2063 m), ki je znana po bogati flori in izrednih razgledih od Triglava do Ljubljane.

Morda vas pot zanese v Kropo, staro fužinarsko središče, stisnjeno v grapi pod strmo Jelovico. Danes se Kroparji večinoma ne preživljajo več z železarstvom in ročnim kovaštvom, pa vendar je Kropa z velikimi fužinarskimi hišami, „slovensko pečjo“, edinstven živ spomenik in pomnik na preteklost. V kovaškem muzeju v Kropi imate priložnost izvedeti o tem kraju kaj več. Kljub vsemu pa naj vam izdam, da so kroparski kovači še danes pravcati mojstri v ročnem kovanju umetniških izdelkov.

Če se iz Radovljice napotimo ob Savi Dolinki navzgor, pridemo kaj kmalu do kampinga Šobec, ki leži 425 m nad morjem ob majhnem jezeru blizu Save. Šotore in prikolice lahko postavimo v stoletnem borovem gozdu. Kamp je sodobno urejen, s številnimi možnostmi za razvedrilo in rekreacijo (mini golf, tenis, otroška igrišča, kopanje, veslanje, čolnarjenje, jahanje . . .)

Še deset minut vožnje in že smo na Bledu. Težko bi na kratko povedali kaj novega o Bledu, saj je to eno najbolj znanih turističnih središč v Jugoslaviji in tujini.

Kdo ne pozna znanega Blejskega jezera z otokom in romarsko cerkvico na njem, blejskega gradu na strmi steni, ki se dviga nad obrežjem jezera?! Morda pa še ne veste, da je že leta 1885 začel Arnold Rikli izkoriščati ugodno podnebje, tople vrelce in lepo okolico Bleda za zdravljenje s sončnimi, zračnimi in vodnimi kopelmi. Obračajmo tako ali drugače, Bled ima bogato zgodovino, ki sega v bronasto dobo, najdbe iz keltske in rimske dobe so neznatne, pač pa so Bled gosteje naselili šele Slovani v 7. stoletju, o čemer pričajo številna grobišča. O bogati zgodovini Bleda pričajo številni kulturni spomeniki, vredni ogleda.

Prav tako je na Bledu poskrbljeno za modernega turista v enem izmed številnih hotelov, restavracijah, gostilnah ali v privatnih sobah. Dolgčas mu ne bo ne pozimi ne poleti. Medtem ko ga pozimi vabijo smučišča na bližnjem Zatrniku in Pokljuki in ledena ploskev zamrznjenega jezera, pokrito drsališče ali pokriti bazeni, bo poleti preživel prijetne trenutke ob kopanju, na izletih, na lovu ali ribolovu, ob igranju golfa ali minigolfa, morda tenisa, na prijetni ježi, po okoliških travnikih, ali pa se bo iz športnega letališča v Lescah povzpel visoko nad oblake. Morda ga bo zamikal divji ritem disko glasbe ali umirjenejši takti plesne glasbe, za tiste s hazardersko žilico pa bo Kazino kot nalašč . . .

Gotovo smo kaj pozabili. Pa pustimo obiskovalcem, da Bled sami odkrijejo do konca, mi pa pritisnimo na plin, saj našega potepa še zdaleč ni konec. Bolj romantični se boste morda odpeljali za nami s fijakarjem, konjsko vprego. Cilj je tokrat Bohinj.

Ob Savi Bohinjki sta speljani cesta in železnica, za kaj drugega pa skorajda ni prostora. Soteska je ukleščena med dve strmi, gosto poraščeni pobočji. Sava, ki se je prebila skoznje, je bistra, svojsko zelene barve, bogata z reško postrvjo in lipanom. Marsikaj vedo povedati stari in mladi o Bohinju in Bohinjcih, marsikaj zanimivega, šegavega, hudomušno zabavnega, pa nimamo prostora, da bi o tem pisali. Res pa je tudi, da se take zgodbice lepše slišijo, zato pridite ponje v Bohinj.

Dobre pol ure vožnje z avtom in že smo v Bohinjski Bistrici, kjer si lahko ogledamo muzej Tomaža Godca, domačijo, kjer je bila maja

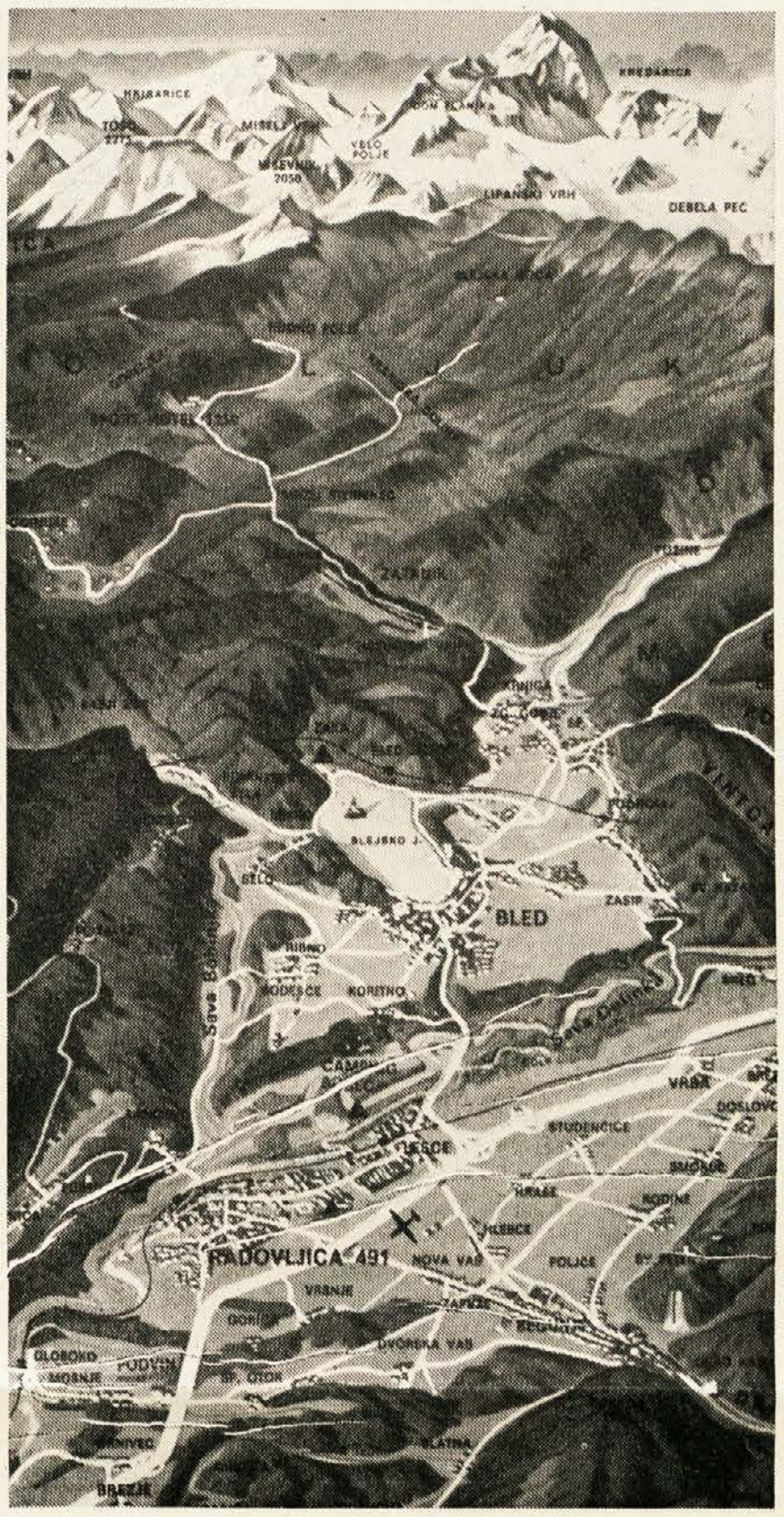

1939 ustanovna seja CK KPJ pod vodstvom tov. Tita. V domačiji Stuškovih na Bohinjski Bistrici pa je mali muzej iz prve svetovne vojne.

Če imamo srečo in je v Bohinju zima, se na zasneženih pobočjih Koble lahko nasmučamo kolikor nas je volja, ali pa jo mahnemo naprej proti Bohinjskemu jezeru, na Vogel s prekrasnimi sončnimi smučišči. Vabi nas turna smuka s Komne, pa Bohinjsko jezero s svojim izvirom, slapom Savico.

Tu v bohinjski dolini nam bo gotovo zastal korak. Mir vsepovsod in lepota. Narava in kmečka arhitektura sta tu enkratno združeni. Z avtom si lahko še ogledamo Zgornjo in Spodnjo dolino z značilnimi

vasmi in primerki arhitekture. Tisti pa, ki želijo imeti od svojih počitnic še več, naj vzamejo pot pod noge! Povzpnejo naj se na planino Voje, Velo polje, v dolino sedmerih Triglavskih jezer ali pa na sam najvišji vrh v Jugoslaviji, Triglav, o katerem poje pesem: „Oj Triglav moj dom, kako si krasan, kako me izvabljaš iz tihih ravan . . .“ Tu so tudi drugi, nižji vrhovi, Krn, Kuk . . . nič manj zanimivi in lepi.

Prostora bo v bohinjskih hotelih, privatnih sobah, planinskih kočah ali kampu za izmučenega planinca vedno dovolj. Vse informacije, ki jih potrebujete in morebitno pomoč pa lahko dobite v Turističnih društvih posameznih krajev.

Motili bi se, če bi po vsem tem opisovanju naših lepot mislili, da v občini Radovljica živimo zgolj od njih, oziroma od turizma. Dejstvo namreč je, da je od 12.212 zaposlenih, kolikor jih je v občini, v gostinstvu in turizmu dobilo delo le 1093 delavcev (od tega 71,94 % žensk), medtem ko jih več kot polovico, namreč 6832, zaposljuje industrija (52,7 % žensk). Drugače povedano. Industrija je v občini še vedno najpomembnejša gospodarska panoga, saj ustvari največji delež družbenega proizvoda — 1.743.135.000 din, gostinstvo pa le 199,820.000. Skupno število gospodarskih organizacij je 111, od tega dvajset industrijskih in 27 gostinskih in turističnih. Znotraj industrije razvijamo predelovalno industrijo in prepričani smo, da so vam nekatere organizacije že poznane, saj gre dober glas v deveto vas, pravi stari slovenski pregovor. Ste že slišali za Elan, Almiro, Vezenine, Lip Bled?

Majda Odar

Loče pri Šentilju

Folti Wutte pd. Šerc iz Loč je s svojimi 77 leti še prava korenina in kot takšen se je podal kar z mopedom na Gorenjski sejem v Kranj. Na povratku pa je imel nesrečo, ki se je k sreči dobro iztekla. V bližini gostilne „Deutscher Peter" v Ljubeljski dolini ga je podrl avto s prikolico italijanske registracije. Kot nekdanji športnik — planinec in smučar — je padec odlično prestregel, kljub temu pa je moral v bolnišnico v Celovec, kamor so ga prepeljali z rešilcem. Na lastno željo je še tisti dan izstopil iz bolnišnice in doma hitro okreval.

Šercovega Foltija, po poklicu „rodarja" (kolar), poznamo kot že omenjeno kot športnika in enega prvih izdelovalcev smuči v Rožu. Bil pa je tudi velik in navdušen smučar in organizator smučarskih in sankaških tekem, ki so bile vedno množično obiskane. Ko so naši planinci gradili svojo planinsko postojanko na Bleščeči planini, se je udeležil skoro vseh delovnih akcij.

Te vrstice smo zapisali zaradi tega, ker se veselimo, da se je njegova nezgoda končala tako gladko. Glede krivde se Folti ni mnogo brigal, bil je vesel, da se je vse kolikor toliko dobro izteklo. Italijanski vozač se je zelo opravičeval in mu nudil vso pomoč, kar je zadostovalo, da se Folti ni brigal oziroma jezil nanj. Je pač dobričina in zato splošno priljubljen in spoštovan, kar je veliko bogastvo za tistega, ki polaga vrednost na to.

11. mednarodni pohod pod Košuto

V nedeljo 7. septembra bo Turistično društvo „Naturfreunde" v Selah priredilo že 11. tradicionalni pohod pod Košuto.

Tudi tokrat sta na razpolago dve smeri pohoda — krajša 12 kilometrov (rdeča markacija) in daljša 16 kilometrov (plava markacija).

Štart je od 6. do 10. ure. Startnina znaša za otroke do 15 let 40 šilingov, za mladince od 15 let naprej in za odrasle 50 šilingov. Pohod se bo odvijal pod pokroviteljstvom predsednika Naturfreunde Wilfrieda Teuberja in selškega župana Antona Hribernika.

Pohod bo izveden ob vsakem vremenu. Udeleženci pohoda naj se držijo markiranih poti. Na poti so tudi okrepčevalnice, da ne bi kdo „omagal". Udeleženci se morajo vrniti s pohoda najkasneje do 16. ure.

Slovensko planinsko društvo Celovec vabi člane in prijatelje društva na

DELOVNO AKCIJO

v soboto 6. in nedeljo 7. septembra 1980 na Bleščeči planini

Pričetek akcije ob 9. uri dopoldne

Prisrčno vabljeni!

Mešani pevski zbor „Podjuna" Pliberk vabi pevce na prvo vajo v petek, dne 5. septembra 1980 ob 20. uri v ljudski šoli v Pliberku.

Pevci in novi pevci prisrčno vabljeni!

POZOR

Pripravljalni odbor Oktoberskega tabora-OktoberArena išče prenočišča za 10., 11. in 12. oktober 1980 v bližnji okolici Celovca (do 20 kilometrov), kjer naj bi prespali obiskovalci Oktoberskega tabora/OktoberArene, ki bodo prišli iz drugih avstrijskih zveznih dežel.

Prosimo vse tiste, ki imajo na razpolago tujske sobe in so pripravljeni le-te oddati v teh dneh, da nam sporočijo število postelj, ceno prenočišča z zajtrkom ter naslov in telefon.

Oktoberski tabor/Oktober Arena, Postfach 497, 9010 Celovec, tel.: 84 9 24

Slovensko prosvetno društvo „Gorjanci" v Kotmari vasi vabi na

3. POHOD PO GURAH
v nedeljo 14. septembra 1980.

Zbirališče in odhod bo ob 8.15 uri izpred gostilne „Pri Mežnarju" (pred cerkvijo) v Kotmari vasi.

Pot nas bo vodila na območje razglednega in mikavnega Plešivca. Med potjo nas bodo domačini seznanjali z lepotami in posebnostmi teh krajev in pa tudi s krajevnimi in ledinskimi imeni.

Prisrčno vabljeni! Odbor

V A B I L O
na predavanje prof. dr. R. Saxerja

DVOJEZIČNOST V ŠOLI — ZA BOLJŠO BODOČNOST NAŠIH OTROK

- **v torek 9. septembra 1980 ob 20. uri v farnem domu v Šmihelu**
  Prireditelj: Katoliško prosvetno društvo v Šmihelu
- **v petek 12. septembra 1980 ob 20. uri v sejni sobi občinskega doma na Bistrici v Rožu.**
  Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Kočna" v Svečah

Slovensko prosvetno društvo „Danica" v Šentvidu v P. vabi člane in prijatelje društva na

IZLET NA GRINTAVEC
v Kamniških Alpah

v soboto 6. in nedeljo 7. sept. 1980

Odhod ob 15. uri izpred Kulturnega doma v Šentprimožu. Izlet bo samo ob lepem vremenu. Ne pozabite potnega lista in planinske izkaznice Slov. planinskega društva.

Slovensko planinsko društvo Celovec vabi na

DAN SLOVENSKIH PLANINCEV V VRATIH

v nedeljo 14. septembra 1980 s pričetkonm ob 12. uri pred Aljaževim domom. Zbirališče in odhod izpred gostilne „Podgrad" v Šentjakobu v Rožu ob 10. uri.

Prisrčno vabljeni!

PEVSKA VAJA

Prihodnja vaja partizanskega pevskega zbora bo v četrtek 9. septembra 1980 ob 20. uri v Kulturnem domu v Šentprimožu!

OBVESTILO

Pokojninska zavarovalnica za delavce (Pensionsversicherungsanstalt der Arbeiter) sporoča, da ima v mesecu septembru sledeče uradne dneve:

Šmohor 300, občinska hiša
1. sept. od 8. do 12. ure
Beljak, Kaiser-Josef-Platz 1
Delavska zbornica
9. sept. od 8. do 12. ure
23. sept. od 8. do 12. ure
Velikovec, Hauptplatz 2
3. sept. od 8. do 12. ure
Labot 65, občinska hiša
19. sept. od 8. do 12. ure

Dajemo v najem stanovanje (36 m²) v Celovcu, Koschatstraße 10. Interesenti naj se javijo pri Posojilnici Celovec, Bahnhofstr. 1, 9020 Celovec

---

RADIO — TELEVIZIJA

SLOVENSKE ODDAJE RADIA CELOVEC

PETEK, 5. 9.: 14.10 Koroški obzornik — Domača imena — Veselo naokrog.

SOBOTA, 6. 9.: 9.45 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

NEDELJA, 7. 9.: 7.05 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 8. 9.: 14.10 Koroški obzornik — „Opomin iz nebes — fatimski" (dogodki v štirih slikah izvaja „Marijin vrtec" iz Šentjakoba v Rožu).

TOREK, 9. 9.: 9.30 Pisani svet — 14.10 Koroški obzornik — Ob zvokih tamburic — Zanimalo vas bo (V. Ramschak: Indija Koromandija).

SREDA, 10. 9.: 14.10 Koroški obzornik — Ferdo Juvanec: Mala suita — Koroški kulturni pregled.

ČETRTEK, 11. 9.: 14.10 Koroški obzornik — Popevke.

AVSTRIJA 1

PETEK, 5. 9.: 9.00 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Vrtovi — 10.30 Prosim k mizi — 10.55 Klub seniorjev — 11.35 Theo Lingen predstavlja Stan Laurela in Oliver Hardyja — 15.00 Kanada okrog 1900 — 16.30 Golden silents ali ko so se slike učile leteti — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Heidi — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Muppet show — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Odaja XY — 21.20 Modna revija — 21.45 Ljubezen ni brez bolečin — 22.25 Reklama in šport — 22.35 Forum Alpbach: problemi nacionalizma danes — 23.35 Poročila.

SOBOTA, 6. 9.: 15.10 Serenada — 17.00 Gradbišče — 17.30 Bil je nekoč . . . človek — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober večer v soboto — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Peter Alexander: hvala, Robert Stolz — 21.55 Šport — 22.15 Jolly Jocker — 23.00 Poročila.

NEDELJA, 7. 9.: 11.00 Ura tiska — 14.55 Škoda, da si takšna kanalja — 16.30 Velike mačke — 17.15 Čebelica Maja — 17.40 Otrokom za lahko noč — 17.45 Klub seniorjev — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Rosina — 21.45 Poročila.

PONEDELJEK, 8. 9.: 9.00 Za predšolske otroke — 9.30 Inštrukcija: angleščina — 9.45 Inštrukcija: latinščina — 10.00 Poživitev antične slikarske tehnike — 10.15 Na začetku je bil kamen za branje — 10.30 Gentleman iz Cocodya — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Lassie — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 7. kontinent — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.05 Akcija v Manhattanu — 21.50 Večerni šport — 22.20 Poročila.

TOREK, 9. 9.: 9.00 Za predšolske otroke — 9.30 Inštrukcija: angleščina — 9.45 Inštrukcija: latinščina — 10.00 Kaj bi lahko postal? — 10.30 Serenada — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Tudi pošaliti se je treba — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Robinovo gnezdo — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Teleobjektiv — 21.00 25 let televizije — 22.05 Maraton v New Yorku — 23.50 Poročila.

SREDA, 10. 9.: 9.00 Tudi pošaliti se je treba — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 To je Rim — 10.30 Škoda, da si takšna kanalja — 17.00 Leni Gabriel — 17.30 Moj stric z Marsa — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Flambardi — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ninočka — 22.00 Poročila.

ČETRTEK, 11. 9.: 9.00 Za predšolske otroke — 9.30 Inštrukcija: angleščina — 9.45 Inštrukcija: latinščina — 10.00 Mesto dela zgodovino — 10.30 Ninočka — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Pet prijateljev — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Moda in trend — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 V življenjski nevarnosti — 21.05 Argumenti — 22.05 Večerni šport — 22.05 Poročila.

OBVESTILO

Pisarna Zveze koroških partizanov v Spitalgasse 12 bo začasno odprta vsak ponedeljek in četrtek od 8. do 12. ure, kjer dobite potrebne informacije.

V nujnih primerih se lahko obrnete na pisarno Zveze slovenskih organizacij v Celovcu, Gasometergasse 10

Odbor
Zveze koroških partizanov

JUGOSLAVIJA

PETEK, 5. 9.: 17.20 Poročila — 17.25 Leti, leti pikapolonica — 17.40 Družina Smola, madžarska risana serija — 18.05 Domači ansambli: ansambel Lojzeta Slaka — 18.35 Obzornik — 18.45 Spoznavajmo naše morje — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 „Neka cjeli ovaj svjet još sja u suncu" — 20.55 Propagandna oddaja — 21.00 Blakovih sedem — 21.50 V znamenju — 22.05 Nočni kino: Minnie in Moskowitz, ameriški film.

SOBOTA, 6. 9.: 8.15 Poročila — 8.20 Z besedo in sliko: Neža Mavrer: Kostanjev škratek — 8.30 Vrtec na obisku: Greste z nami v živalski vrt? — 8.45 Colargol — 9.00 Tehtnica za natančno tehtanje — 9.30 Pisani svet: Koncert v Ulici Oktobrske revolucije — 9.55 Človek hoče navzgor — 10.55 Po sledeh napredka — 11.25 Dokumentarna oddaja — 12.10 Ljudje in zemlja — 13.10 Poročila — 15.20 Poročila — 15.25 Nova Gorica: Atletski troboj Jugoslavija-ČSSR-Švica — 17.50 Naš kraj — 18.05 Dečka in vrabčki — 19.15 Zlata ptica — 19.20 Cikcak — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Nicholas Nickleby — 20.50 Propagandna oddaja — 20.55 Tom Waits — 21.45 Pokliči North Side 7 — 23.30 Kažipot — 23.50 Poročila.

NEDELJA, 7. 9.: 8.20 Poročila — 8.25 Za nedeljsko dobro jutro — 8.55 Zgodovina pomorstva — 9.45 Viking Viki — 10.10 Vrnitev odpisanih — 11.40 Kažipot — 12.00 Kmetijska oddaja — 13.00 Jugoslavija, dober dan — 13.35 Poročila — 14.55 Pot na vzhod — 15.25 Nova Gorica: Atletski troboj Jugoslavija-ČSSR-Švica — 17.40 Poročila — 17.45 Risanka — 17.50 Tu sem bila srečna, angleški film — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Dramska serija — 21.00 Propagandna oddaja — 21.05 Bazovica 1938, dokumentarna oddaja — 21.40 V znamenju — 21.55 Zabavno glasbena oddaja — 22.10 Športni pregled.

PONEDELJEK, 8. 9.: 17.15 Poročila — 17.20 Minigodci v glasbeni deželi — 17.35 Delaj z glavo — 18.00 Znana — neznana Jugoslavija, izobraževalna oddaja — 18.30 Mozaik — 18.35 Obzornik — 18.45 Pop godba — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Mrzlica — 21.25 Propagandna oddaja — 21.30 Kulturne diagonale — 22.10 V znamenju.

TOREK, 9. 9.: 17.15 Poročila — 17.20 Colargol — 17.35 Poletavček — 18.05 Slovenski ljudski plesi: Gorenjska — 18.35 Obzornik — 18.45 Obramba in samozaščita — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Tribuna: Čigav je denar? — 20.50 Propagandna oddaja — 20.55 Begunec — 21.50 V znamenju — 22.05 Iz baletnega arhiva naše TV hiše.

SREDA, 10. 9.: 15.55 Dan mornarice — 17.40 Poročila — 17.45 Z besedo in sliko — 18.00 Velike razstave — 18.25 Festival mladinskih pevskih zborov v Celju — 18.45 Obzornik — 19.00 Ne prezrite — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Reportaža pred oddajo Igre brez meja — 20.05 Igre brez meja, prenos — 21.30 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov — 21.35 625 — 22.15 V znamenju.

ČETRTEK, 11. 9.: 17.05 Poročila — 17.10 Zgodovina pomorstva — 18.05 Tehtnica za natančno tehtanje — 18.35 Obzornik — 18.45 Portret Maria Mikuliča — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.24 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Film tedna: Slavica — 22.00 Propagandna oddaja — 22.05 V znamenju.

Povratek otrok iz Savudrije

Letošnja počitniška akcija naših otrok je zaključena. V sredo popoldne so prišli iz Savudrije otroci zadnje, 3. skupine. V Celovcu so jih prisrčno sprejeli starši in od sonca zagorele sinove in hčerke odpeljali na svoje domove. Prihodnji teden pa se bo začel šolski pouk, tako da ga bodo otroci začeli oboroženi z zdravjem in po znanem načelu, da je v zdravem telesu zdrav duh.

Menjava denarja

Stanje v četrtek 5. septembra 1980

Za 100 **din** dobite	40.— šil.
Za 100 **din** plačate	45.— šil.
Za 100 **lir** dobite	1.42 šil.
Za 100 **lir** plačate	1.51 šil.
Za 100 **mark** dobite	698.— šil.
Za 100 **mark** plačate	714.30 šil.

S L O V E N S K I A T L E T S K I K L U B

vabi na prvenstvene tekme

V SOBOTO, 6. SEPTEMBRA 1980 (na igrišču ASK v Celovcu)

ASK-SAK **ob 16.30 uri**

V NEDELJO, 7. SEPTEMBRA 1980 (igrišče ASK)
ASK „pod 23" — SAK „pod 23" **ob 16.45 uri**

V NEDELJO, 7. SEPTEMBRA 1980
Gurnitz šolarji — SAK šolarji **ob 16. uri**
na nogometnem igrišču v Podkrnosu (Gurnitz)

Navijači prisrčno vabljeni!

Opozarjamo vse ljubitelje slovenske knjige, da si lahko

BREZPLAČNO IZPOSOJATE KNJIGE

v Slovenski študijski knjižnici. SŠK ima svoje prostore v dijaškem domu Slovenskega šolskega društva, Tarviser Straße 16, tel. 82 9 68.

Knjižnica posluje v ponedeljek in torek od 10. do 18. ure, v sredo, četrtek in petek pa od 8. do 16. ure.

SŠK dobiva nekako od l. 1974/75 ves obvezni izvod SRS. Poleg tega zbiramo tudi t. i. avstrijsko slovenico. Knjige so zelo različne vsebine in so namenjene vsem starostnim stopnjam ter poklicnim skupinam. Prav gotovo bodo tudi Vas nekatere zanimale.

VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA!

Slovenska študijska knjižnica
Tarviser Straße 16
9020 Celovec

KRATEK IZBOR KNJIŽNIH NOVOSTI SLOVENSKE ŠTUDIJSKE KNJIŽNICE

- ULMAN Liv: **SPREMINJANJA,** avtobiografija velike igralke, 258 str.
- KAJZER Janez: **PRAVA MOŠKA DRUŽBA,** šaljive, zabavne in satirične zgodbe iz vsakdanjega življenja, 175 str.
- VOŠNJAK Sergej: **BOMO OSTALI TAKI!** črtice podoživljanja in vrednotenja dogodkov narodnoosvobodilnega boja, 176 str.
- KRIŠELJ Marjan: **YU3DRL-9N1 YU MOUNT EVEREST SAGARMATHA,** dokumentarni zapis o jugoslovanskem vzponu na Triglav, 111 str., ilustr.
- HUME R. & M. DOWNES: **MODRI TRAK,** kuharica za sladokusce, 284 str., ilustr.,
- **ZDRAVNIK V HIŠI,** zdravstveni priročnik za vsakogar, 596 str., ilustr.

ZA MLAJŠE BRALCE:

- ALEČKOVIČ Mira: **OTROCI IZ ZADNJE ULICE,** roman za mladino, 165 str., ilustr.
- **ZVENEČA LIPICA,** pravljice zahodnih Slovanov, 338 str., ilustr.
- ROZMAN Smiljan: **FANTJE MUZIKANTJE,** zgodba o štirih nenavadnih muzikantih in njihovem psu, 154 str., ilustr.

Navedene knjige lahko dobite oz. naročite tudi v knjigarni

„NAŠA KNJIGA"
Celovec, Pavličeva 5—7

Zveza slovenske mladine Pliberk prireja

Plesni tečaj

za začetnike

vodi: Gregor Krištof
začetek: prvi teden oktobra
cena: 350 šilingov
prijave: v Posojilnici Pliberk

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Celovec / Klagenfurt, Gasometergasse 10, tel. 32 5 50 - Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje